

Verzuimprotocol Primair Onderwijs

PO-scholen gemeenten
Beuningen, Druten en West Maas en Waal

Augustus 2022

Gemeente Beuningen | Gemeente Druten | Gemeente West Maas en Waal

&

De Dromedaris, Beuningen | SBO Klavervier, Beuningen | De Peppel, Beuningen |
De Hoeven, Beuningen | De Vuurvlinder, Beuningen | De Reuzepas, Ewijk | De Ruyter, Weurt |
De Wegwijzer, Winssen | Het Montessori Kindcentrum Montijn, Beuningen |
't Klòsterhòfke, Deest | St. Victorschool, Afferden | De Octopus, Horssen | IKC De Kubus, Druten |
SBO De Dijk, Druten | IKC De Appelhof, Druten | 't Geerke, Puiflijk |
Mariaschool, Boven Leeuwen | De Leeuwenkuil, Beneden-Leeuwen | De Wijzer, Beneden-Leeuwen |
De Laak, Wamel | De Oversteek, Dreumel | Mariënhof, Alphen | St. Lambertusschool, Maasbommel |
De Tweestroom, Altforst | Basisschool de Terebint, Wamel | Gravin van Rechterenschool, Appeltern.

Inhoud

Algemeen.....	3
Leeswijzer	5

Verzuimprotocol Primair Onderwijs

1. Inleiding	6
1.1 Verzuimprotocol PO.....	6
1.2 Samenwerking.....	6
1.3 Preventief werken.....	7
2. Toezicht en Signalering.....	8
2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet.....	8
2.2 Signalering de op naleving van de leerplichtwet door scholen.....	9
2.3 Onderwijsinspectie.....	9
3. Schoolverzuim	10
3.1 In- en uitschrijvingen	10
3.2 Soorten Schoolverzuim.....	11
3.3 Verzuimregistratie	12
3.4 Procedure verzuimmelding bij ongeoorloofd verzuim.....	13
3.5 Schorsing en verwijdering.	14
3.6 Thuiszitters en bemiddeling bij moeilijk plaatsbare leerlingen.....	15
3.7 Toptalenten	18
Bijlage 1: Routes volgens de Methodische aanpak schoolverzuim.....	19
Bijlage 2: Verzuimkaart.....	25
Bijlage 3: Protocol schorsing en verwijdering.	27
Bijlage 4: Uitleg vrijstelling geregeld schoolbezoek.	30
Bijlage 5: Aanvraagformulier schoolverlof.	35
Bijlage 6: Aanpak ziekteverzuim op school.....	38

Algemeen

Partijen

Dit verzuimprotocol is opgesteld door de gemeenten Beuningen, Druten en West Maas en Waal, de afdelingen Leerplicht, in samenwerking met het bestuur van Groeisaam in Druten en de schooldirecties van de basisscholen die vallen onder Groeisaam, alsook de directies van Het Montessorie Kindcentrum Montijn (vallend onder Stichting Montessorischool Montijn Beuningen Gld), Basisschool de Terebint in Wamel (vallend onder Stichting Trivium) en de Gravin van Rechterenschool in Appeltern (vallend onder Stichting Trivium).

(V)SO De Kom in Druten, vallend onder Onderwijsgroep Punt Speciaal in Malden, koos ervoor om aangehaakt te blijven bij het verzuimprotocol dat regionaal is opgemaakt i.s.m. hun eigen bestuur. Dat zij ervoor kiezen om niet aan te sluiten bij dit verzuimprotocol zou in de praktijk echter niet tot grote verschillen in de uitvoering van het verzuimbeleid moeten leiden, aangezien leerplichtwetgeving is gestoeld op landelijke wet- en regelgeving.

Ingangsdatum

De hierboven genoemde partijen zijn overeengekomen om met ingang van 1 augustus 2022 conform dit verzuimprotocol te handelen.

Doel en overwegingen

Dit verzuimprotocol heeft als doel het verbeteren van het Leerplichtbeleid van de gemeenten Beuningen, Druten en West Maas en Waal en het versterken van het verzuimbeleid van de onderwijsinstellingen, hierbij overwegende dat:

- elk kind recht heeft op onderwijs;
- schoolverzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten;
- schoolverzuim de ontwikkeling van kinderen kan belemmeren;
- voortijdig schoolverlaten een maatschappelijk probleem is;
- alle partijen het belang van een goed verzuimbeleid onderkennen;
- een goed verzuimbeleid de basisvoorwaarde is voor de preventie van voortijdig schoolverlaten;
- ouders en scholen de eerste sleutelpositie hebben in de preventie van verzuim;
- de gemeente verantwoordelijk is voor de handhaving van de leerplichtwet gericht op ouders en leerlingen;
- voor het oplossen van knelpunten en het verbeteren van de relatie tussen gemeente en onderwijsinstellingen ten behoeve van de bestrijding van verzuim, het van belang is dat de partijen tot een goede samenwerking komen;
- in de gemeente Beuningen, Druten en West Maas en Waal een verzuimprotocol een goed instrument is om tot een uniforme en duidelijke werkwijze aangaande het verzuim in het primair onderwijs te komen.
- het hoofddocument voor de drie gemeenten uniform is en dat alleen de bijlagen op detailniveau kunnen afwijken vanwege de lokale verschillen m.b.t. de inrichting van de (jeugd)zorg;
- dat dit verzuimprotocol goed aansluit bij het PO-verzuimprotocol van gemeente Wijchen, dat in 2021 is opgesteld.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De partijen zullen zich gezamenlijk inspannen om de afspraken zoals opgesteld in dit verzuimprotocol na te komen en hindernissen weg te nemen. Hierbij hebben de partners verschillende rollen waarbij wordt uitgegaan van partnerschap. Door middel van het implementeren van dit verzuimprotocol spreken alle betrokken partijen af dat zij een eenduidige en heldere werkwijze hanteren met als doel de bestrijding van voortijdig schoolverlaten en het voorkomen van thuiszitters.

Er rust een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de afspraken gemaakt in het protocol.

Monitoring

- De leerplichtambtenaar voert jaarlijks gesprekken met scholen om de uitvoering van het verzuimprotocol te monitoren en wederzijdse verwachtingen te bespreken.
- Indien blijkt dat een school zich niet aan het verzuimprotocol houdt, bespreekt de leerplichtambtenaar dit met de directeur van de school. Voor de scholen die onder Stichting Groeisaam vallen, geldt dat wanneer er geen verbetering optreedt er een signaal wordt afgegeven bij het bestuur van de stichting Groeisaam, die de school hierop aanspreekt.
- Als de leerplichtambtenaar zich ernstig zorgen maakt over leerlingen op school, (leerlingen vallen tussen wal en schip en/of de school komt zijn zorgplicht niet na) dan kan de leerplichtambtenaar hierover een signaal afgeven aan de inspectie. De schoolleiding, het bestuur en de wethouder onderwijs zullen hierover vooraf geïnformeerd worden.

Evaluatie:

- De gemeente (i.c. de leerplichtambtenaren) zal jaarlijks een evaluatie uitvoeren van het verzuimbeleid met het bestuur van Groeisaam (en de directies van de scholen die niet onder dit bestuur vallen) aan het eind van het schooljaar.
- Schooldirecteuren vallend onder Groeisaam rapporteren hun bevindingen aan het bestuur van stichting Groeisaam.
- Indien één van de partijen een aanpassing van het protocol wil, dient deze partij een goed beargumenteerd en gemotiveerd verzoek voor te leggen aan de andere partij. De aanpassing wordt van kracht als beide partijen het hierover eens zijn.
- De gemeente (i.c. de leerplichtambtenaren) draagt zorg voor de verspreiding van het aangepaste verzuimprotocol binnen de gemeente, naar schoolmaatschappelijk werk en de jeugdarts, alsook aan de directies van Montijn, De Terebint en de Gravin van Rechterenschool. Het bestuur van de Stichting Groeisaam stelt de scholen op de hoogte van de meest actuele versie.
- Na de doorgevoerde aanpassingen binnen het verzuimprotocol blijft het protocol geldig. Alle partijen dienen dan het aangepaste verzuimprotocol aan te houden.
- Wanneer er aanpassingen in de bijlagen nodig zijn, dan wordt dit met de netwerkpartners besproken. Bij kleine aanpassingen (in de bijlage) blijft dit verzuimprotocol behouden en wordt de bijlage vervangen.

Dit verzuimprotocol blijft van kracht totdat één van de partijen aangeeft de afspraken niet langer in redelijkheid te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld door verandering van wet- en regelgeving. Het bestuur (of de directie van één van de scholen die niet onder dit bestuur valt) deelt dit schriftelijk mee aan de andere partij, inclusief de argumentatie en motivatie.

Leeswijzer

Dit verzuimprotocol bestaat uit twee onderdelen: het verzuimprotocol en de bijlagen. Het verzuimprotocol vormt het hoofddocument. Dit deel behandelt alle belangrijke leerplicht gerelateerde zaken waar scholen, betrokken ketenpartners en uiteraard ook de leerplichtambtenaren mee te maken (kunnen) krijgen.

Paragraaf 1 van het verzuimprotocol is inleidend. Wij adviseren u deze door te lezen en er simpelweg kennis van te nemen. Paragraaf 2 gaat summier in op de toezicht op de naleving van de leerplichtwet en de in- en uitschrijvings- en signaleringstaak van de scholen. Ook wordt hier ingegaan op de verschillende soorten ongeoorloofd en geoorloofd schoolverzuim, alsook de rol van de Onderwijsinspectie. U kunt volstaan met het doorlezen met deze paragraaf.

Paragraaf 3 is een belangrijke paragraaf. Hier wordt uitgebreid ingegaan op de in- en uitschrijvingen, de verzuimregistratie, de soorten schoolverzuim, tuchtmaatregelen, schorsingen, verwijderingen, thuiszitters en het beleid rondom toptalenten. In deze paragraaf worden de procedures, taken en verantwoordelijkheden van de leerplichtambtenaren, de scholen en andere ketenpartners (zoals de schoolartsen) beschreven met betrekking tot in- en uitschrijvingen, geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim en andere leerplichtgerelateerde zaken. Het is daarbij voor de scholen vooral van belang om te weten wat hun eigen rol hierin precies is en op welk moment het wenselijk is om de leerplichtambtenaar in een zaak te betrekken en wanneer het wettelijk verplicht is om de leerplichtambtenaar te betrekken.

Bijlage 1 betreft een samenvatting van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) . De volledige versie kunt u terugvinden op https://www.ingrado.nl/onderwerp/methodische_aanpak_schoolverzuim_mas. In deze samenvatting kunt u teruglezen welke routes de leerplichtambtenaar kan volgen: vrijwillige (jeugd)hulp, Halt-straft, dwang in een civiel kader en dwang in een strafrechtelijk kader. Als u meer wilt weten welke afwegingen aan de door de leerplichtambtenaar gekozen route voorafgaan, dan is het lezen van deze samenvatting aan te raden.

Bijlagen 2 tot en met 6 kunt u beschouwen als de praktische uitwerking van hoofdstuk 3 van het verzuimprotocol. Zo vindt u daarin schema's en overzichten, zoals een verzuimkaart, een protocol m.b.t. schorsen en verwijderen, een aanvraagformulier voor schoolverlof en een schema dat ingaat op de aanpak van ziekteverzuim. Het zijn daarmee hulpstukken die scholen kunnen gebruiken voor de praktische uitwerking van hun rol in dit geheel.

Vragen en contact

Voor algemene leerplichtvragen kunt u uiteraard altijd contact opnemen met de leerplichtambtenaar van uw gemeente. Wilt u een casus bespreken? Houd u er dan rekening mee dat de officiële woonplaats (volgens de BRP) van de leerling leidend is voor de vraag met welke leerplichtambtenaar u contact dient op te nemen.

Contactgegevens leerplichtambtenaren:

Gemeente Beuningen: Anouk Hamer-Kooimans: 06 1321 1039 / a.hamer@beuningen.nl.

Gemeente Druten: Corina Grotenhuis-Klerkx: 06 4811 3505 / c.grotenhuis@drutenwijchen.nl.

Gemeente West Maas en Waal: Maaike Kuin: 06 1538 7690 / mkuin@regiorivierenland.nl.

Verzuimprotocol Primair Onderwijs (PO)

1. Inleiding

1.1 Verzuimprotocol PO

Steeds meer onderzoeken laten zien dat signalen van voortijdig schoolverlaten zich in een vroeg stadium aandienen. Een adequaat verzuimbeleid in het primair onderwijs is een belangrijk preventief middel om voortijdig schoolverlaten op latere leeftijd te voorkomen en mogelijke andere problematieken te signaleren. Net als scholen en leerplichtambtenaren hebben ouders en leerlingen verantwoordelijkheden en taken die uitgevoerd dienen te worden. Al deze partijen hebben een maatschappelijk verantwoordelijkheid om kinderen een goed vooruitzicht op de toekomst te bieden.

In dit verzuimprotocol Primair Onderwijs zijn de afspraken en verwachtingen omtrent de samenwerking vastgelegd tussen de leerplichtambtenaren van de gemeente Beuningen, Druten en West Maas en Waal en de scholen verbonden aan de stichting Groeisaam, gevestigd in Druten. Twee PO-scholen uit West Maas en Waal en één PO-school uit Druten (vallen onder andere besturen), zijn tevens deze samenwerking aangegaan.

In dit protocol zijn afspraken vastgelegd die voortvloeien uit de geldende wet- en regelgeving en de lokale afspraken, waaronder de Leerplichtwet en de Methodische aanpak schoolverzuim (MAS) om schoolverzuim te voorkomen. Het verzuimprotocol Primair Onderwijs bevat afspraken betreffende de in- en uitschrijvingen van een leerling, wat er precies onder verzuim wordt verstaan, hoe verzuim gemeld moet worden en wie welke verantwoordelijkheden draagt. Het is een ondersteunende en praktische handreiking om het verzuimbeleid uit te voeren. Het scheidt duidelijkheid naar scholen, ouders/verzorgers en leerplichtambtenaren omtrent regels, afspraken en taken.

1.2 Samenwerking

Gemeente (wethouders) en onderwijsinstellingen (schoolbestuur) hebben de taak om een omgeving te scheppen waar kinderen een zo goed mogelijke toekomst tegemoet gaan. Om gemeenten en onderwijsinstellingen als een geheel ervoor te laten zorgen dat kinderen hun kansen in de maatschappij vergroten, dienen verschillende partijen samen te werken zodat kinderen uiteindelijk met een startkwalificatie van school gaan. De partijen zien er in de samenwerking op toe dat leerlingen niet verzuimen en na eventueel verzuim weer snel terug naar school gaan of een aangepast, passend onderwijsaanbod volgen, indien nodig ondersteund met een zorgaanbod. De leerlingen hebben zo een betere kans om gericht geholpen te worden, hun schoolcarrière te vervolgen en hun toekomstkansen te vergroten.

Dit betekent dat:

- ouders een primaire rol hebben in de preventie van verzuim. Vanuit huis dient meegegeven te worden dat geregeld schoolbezoek de norm is en belangrijk is voor de toekomst van hun kind. In de wet is vastgelegd dat ouders/verzorgers van kinderen die onder de leerplichtwet vallen verplicht zijn ervoor te zorgen dat deze als leerling staat ingeschreven bij een school en dat de leerling na de inschrijving, deze geregeld bezoekt (een leerplichtige leerling mag geen leestijd verzuimen);

- de school eveneens een cruciale rol heeft binnen de bestrijding van verzuim. Door op tijd signalen te herkennen en hierop in te spelen, kan veel verzuim voorkomen worden. Hierbij is verzuimregistratie een belangrijk instrument om eventuele problemen goed in kaart te brengen;
- indien nodig externen, zoals hulpinstanties, ingeschakeld worden om de leerling verder te begeleiden. Door middel van de goede registratie en melding van scholen en gemeente (vertegenwoordigd door leerplichtambtenaren), kunnen deze externen snelle en gepaste hulp aanbieden. Opgemerkt moet worden dat hulp helaas niet altijd direct geboden kan worden, omdat instellingen wachtlijsten en/of lange doorlooptijden kennen. Binnen de grenzen van dit protocol kunnen we daar echter geen invloed op uitoefenen;
- de gemeente een wettelijke taak heeft op het gebied van de leerplicht. De gemeente ziet toe op de naleving van de leerplichtwet door zowel ouders en leerlingen. Hiertoe wijzen B&W één of meerdere leerplichtambtenaren aan;
- de leerplichtambtenaar jaarlijks schoolbezoeken en/of –gesprekken uitvoert en dat samen met school wordt gekeken wat goed gaat en waar verbeterpunten liggen over en weer. Ook worden nieuwe ontwikkelingen uitgewisseld.
- het toezicht op de verzuimregistratie door scholen, bij de onderwijsinspectie ligt. Aangezien de leerplichtambtenaar voor een goede uitoefening van zijn of haar taak afhankelijk is van een adequate verzuimregistratie en een tijdige melding van verzuim door scholen, heeft de leerplichtambtenaar een signalerende taak ten aanzien van de verzuimregistratie en het meldgedrag van scholen. Als zij constateert dat een school niet handelt conform de geldende wetgeving dan kan door de leerplichtambtenaar een signaal worden afgegeven via het loket van de Inspectie. De Inspectie bepaalt vervolgens of zij dit als een urgent signaal oppakt.

1.3 Preventief werken

De afgelopen jaren is de inzet van leerplicht landelijk steeds meer verschoven van handhaving naar het zoveel mogelijk voorkomen van schoolverzuim. Goede samenwerking tussen de school, leerplichtambtenaar en zorgpartners voorkomt escalatie van problemen met en van leerlingen. Daarom is structureel en geregeld contact tussen school, leerplichtambtenaar en zorgpartners noodzakelijk. Hierbij dient wel rekening gehouden te worden met de bescherming van de privacy van de leerling.

Binnen Groeisaam, alsook in de drie aangesloten PO-scholen die onder een andere bestuur vallen, worden leerlingen besproken in de ondersteuningsstructuur binnen de scholen. Ook leerlingen met verzuim waarbij duidelijk is dat er een achterliggende oorzaak is, worden hiervoor aangemeld. Omdat de leerplichtambtenaar niet standaard aanzit, wordt hij/zij hiervoor uitgenodigd als er sprake is van ongeoorloofd verzuim. Naast bespreking in ondersteuningsstructuur wordt de leerplichtambtenaar ook, als er sprake is van ongeoorloofd verzuim of dreigend thuiszitten, uitgenodigd bij een Multidisciplinair overleg (MDO). Beide overleggen zijn erop gericht om samen met ouders, leerling, school en eventueel het Centrum passend onderwijs en betrokken hulpverleners tot een gezamenlijk plan te komen waarbij het recht op leren zoveel mogelijk wordt geborgd en voor de desbetreffende leerling maatwerk geboden wordt (passend onderwijs).

De taak van de leerplichtambtenaar ligt op het vlak van het beoordelen van het verzuim en de afhandeling daarvan. De leerplichtambtenaar heeft hierbij de mogelijkheid om proces-verbaal tegen ouders (en leerling vanaf 12 jaar) op te maken. Dit is echter een uiterst middel. Vroegtijdige inzet van (jeugd) hulp staat voorop. De verschillende routes die de leerplichtambtenaar kan inzetten bij verzuim staan beschreven in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Zie bijlage 2.

Daarnaast kijkt de leerplichtambtenaar mee of processen goed lopen. Dit gebeurt door regelmatige afstemming met de aangestelde procesregisseur (wie dat is, is afhankelijk van de casus; deze wordt door de betrokken

partijen aangewezen). Tevens, indien nodig, door actieve deelname van de leerplichtambtenaar aan overleggen met ouders en partijen in het veld (sociaal wijkteam, afstemming met de afdeling jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD, etc.) om hen – los van casuïstiek – te informeren en adviseren, maar ook om afspraken te maken over een goede begeleiding van leerlingen en hun ouders zodat de schoolgang bevorderd wordt. Goede samenwerkingsafspraken en verwachtingen uitspreken helpen om met elkaar de juiste route te bewandelen.

2. Toezicht en Signalering

Door middel van de leerplichtadministratie ziet de gemeente erop toe dat alle leerplichtige kinderen naar school gaan. Alle kinderen die in Nederland wonen of langere tijd verblijven, hebben namelijk de plicht naar school te gaan. Kinderen zijn leerplichtig op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat een kind 5 jaar is geworden. De leerplichtwet is tot aan de 18e verjaardag van toepassing, waarbij de kwalificatieplicht ervoor zorgt dat kinderen de school niet zonder een startkwalificatie verlaten.

2.1 Toezicht op de naleving van de leerplichtwet

De gemeente is verplicht tot het houden van een leerplichtadministratie en het registreren van schoolverzuim, langdurig relatief verzuim (thuiszitters) en voortijdig schoolverlaters. In deze administratie zitten alle in het verzorgingsgebied van de gemeente of regio wonende leerplichtige kinderen.

Voor het goed bijhouden van de leerplichtadministratie zijn de onderwijsinstellingen verplicht om alle in- en uitschrijvingen, mutaties hiervan en verzuimmeldingen door te geven aan het Register Onderwijsdeelnemers (ROD; voorheen BRON) van DUO. De leerplichtadministratie heeft een geautomatiseerde koppeling met het ROD van DUO.

We onderscheiden de volgende vormen van verzuim:

- **Absoluut verzuim:** als een jongere niet (meer) staat ingeschreven op een school. De leerplichtambtenaar checkt maandelijks of er leerlingen zijn die niet ingeschreven staan.
- **Wettelijk verzuim:** ongeoorloofd verzuim van ≥ 16 uur les- of praktijktijd in een periode van vier opeenvolgende weken.
- **Relatief verzuim.** Deze vorm van ongeoorloofd schoolverzuim is onderverdeeld in:
 - a) Luxe verzuim: vrije dag(en) zonder toestemming van directeur of leerplichtambtenaar in verband met vakantie.
 - b) Overig verzuim. De vorm van verzuim is onderverdeeld in:
 - Regelmatig te laat op school komen zonder geldige reden;
 - Opvallend ziekteverzuim waar twijfels bij zijn;
 - Signaal verzuim; verzuim gerelateerd aan (vermoedelijke) achterliggende problematiek. Hiervoor geldt geen minimumaantal uur of keer verzuim, dit mag altijd gemeld worden.
- **Geoorloofd verzuim:**
 - a) Er is een vrijstelling van inschrijving. De leerling hoeft niet op een school te worden ingeschreven;
 - b) Er is een vrijstelling van geregeld schoolbezoek:
 - De leerling is wegens ziekte afwezig;

- De leerling is wegens plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging niet op school;
- Er is vrijstelling toegekend voor extra verlof i.v.m. het beroep van (één van) de ouders;
- Er is vrijstelling toegekend i.v.m. gewichtige omstandigheden. (bijzonder verlof). De achterliggende oorzaak moet hierbij altijd buiten de wil van ouders en of kind liggen.

In bijlage 4 staat de uitleg van vrijstelling schoolbezoek nader beschreven.

2.2 Signalering op de naleving van de leerplichtwet door scholen

De leerplichtambtenaar is voor de uitvoering van zijn of haar taak afhankelijk van een goede verzuimregistratie door scholen én van het meldgedrag van scholen. Als toezichthouder ten aanzien van ouders en leerlingen heeft de leerplichtambtenaar de bevoegdheid om inlichtingen op te vragen bij school. Daarbij kan aan het licht komen dat een school de naleving van de leerplichtwet niet op orde heeft. Tijdens de jaarlijkse schoolbezoeken en/of – gesprekken staat de uitvoering van de verzuimregistratie in ieder geval op de agenda als ook het naleven van dit verzuimprotocol. De leerplichtambtenaar geeft ook gedurende het schooljaar directe feedback als hier (bijv. vanuit casuïstiek) aanleiding voor is.

Als het gaat om de samenwerking tussen school en leerplichtambtenaar is de doelstelling om dat wat tijdens bezoeken en/of – gesprekken van leerplicht op schoolniveau wordt geconstateerd in samenspraak en in samenwerking bij te stellen en te verbeteren. Indien de uitvoering van het verzuimbeleid op scholen op termijn niet verbetert, dan zal leerplicht signalerend optreden. Dit betekent dat de leerplichtambtenaar het schoolbestuur betreft en indien nodig een melding doet bij de Onderwijsinspectie. De Onderwijsinspectie zal vervolgens op verzoek van de leerplichtambtenaar een onderzoek starten naar de uitvoering van het verzuimbeleid op school.

2.3 Onderwijsinspectie

Toezicht op de naleving van de leerplichtwet door scholen valt onder de wettelijke taak van de Onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar wordt geacht ernstige signalen over het niet voldoen aan de leerplichtwet door scholen, door te geven aan de Onderwijsinspectie. De schoolleiding, het bestuur en de wethouder onderwijs zullen hierover vooraf geïnformeerd worden. De ernst van het signaal wat de leerplichtambtenaar aanlevert, is bepalend voor de vervolgacties van de Onderwijsinspectie. De Onderwijsinspectie neemt de signalen mee in het reguliere toezicht, of treedt bij een ernstig signaal direct op.

Nota bene: de Onderwijsinspectie kan uiteraard te allen tijde ook zelf een onderzoek starten naar het verzuimbeleid op een school. Deze signalerende bevoegdheid van de leerplichtambtenaar én de toezichthoudende rol van de Onderwijsinspectie zijn bij wet geregeld.

Naast de leerplichtambtenaar kunnen ook anderen, zoals ouders, leerlingen en docenten, een signaal afgeven bij het loket van de Onderwijsinspectie. Het loket is niet de enige wijze waarop signalen binnenkomen. Ook via het eigen netwerk van de Onderwijsinspectie of tijdens werkzaamheden van inspecteurs en andere medewerkers van de Onderwijsinspectie worden signalen opgepakt.

Nota bene: ernstige signalen betreffen incident-overstijgende situaties, waarbij leerlingen tussen wal en schip vallen en/of de school zijn zorgplicht niet komt. In een enkel geval kan zijn dat ook een incident gemeld wordt, zoals in situaties waarbij een leerling ernstig in zijn ontwikkeling wordt bedreigd en de school aantoonbaar ernstig nalatig is geweest.

3. Schoolverzuim

In dit hoofdstuk wordt het schoolverzuim verder uitgelegd. De specifieke artikelen zijn in de Leerplichtwet (lpw) te vinden.

3.1 In- en uitschrijvingen

3.1.1 Uitschrijving pas na nieuwe inschrijving

Ouders/verzorgers zijn verplicht hun leerplichtig kind op een erkende school voor dagonderwijs in te schrijven en te zorgen dat de leerling regelmatig de school bezoekt (lpw, art.2). Bij uitschrijving van de leerling geldt dat de school de leerling pas mag uitschrijven, nadat de inschrijving via ROD bij een andere school is geregeld (lpw, art. 10) of als ouders aannemelijk kunnen maken dat er een nieuwe school van inschrijving is..

3.1.2 Wettelijke termijnen in- en uitschrijvingen

Scholen zijn wettelijk verplicht in- en uitschrijvingen binnen 7 dagen via ROD te melden. Leerplicht controleert maandelijks of alle bij de gemeente ingeschreven leerplichtigen staan ingeschreven op een school

3.1.3 Overstap van PO naar VO

Het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs maken duidelijke afspraken over wanneer een leerling de overstap maakt van primair naar voortgezet onderwijs. Deze afspraken ondersteunen een overstap naar een gepaste volgende opleiding. Leerlingen die gevolgd worden bij deze kritieke overstap, hebben minder risico om uit te vallen en goed bij de volgende opleiding aan te komen. In de periode na de zomervakantie tot en met 1 oktober wordt hier door leerplicht intensief op gecontroleerd en actie op ondernomen om ervoor te zorgen dat alle leerplichtigen op 1 oktober (de tel- en bekostigingsdatum) daadwerkelijk staan ingeschreven op een vervolgschool.

Ten aanzien van de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs is er afgesproken dat de aanleverende school o.a. informatie over verzuim doorgeeft aan de ontvangende school.

3.1.4 Verhuizing binnen of buiten Nederland

Soms kiezen ouders ervoor om hun kind in het buitenland naar school te sturen. Of het hele gezin verhuist naar het buitenland. Of het gezin verhuist binnen Nederland.

Vóórdat de school de leerling mag uitschrijven moet er duidelijkheid zijn over:

- De datum: wat is de vertrekdatum en wanneer willen de ouders de leerling uitschrijven?
- De nieuwe school: naar welke school gaat de leerling, in welk land en welke plaats?
- De inschrijving op de nieuwe school: is de leerling daar al ingeschreven en wanneer zal de leerling daar starten?

- *Verhuizing binnen Nederland:*

School informeert bij ouders of hun kind op een andere school is ingeschreven. Pas als school de inschrijving van deze school heeft ontvangen, schrijft de school de leerling uit op de datum van de laatste schooldag voordat de leerling vertrekt.

Als bij vertrek van de leerling, ouders niet aannemelijk maken dat de leerling op een andere school is ingeschreven, dan meldt de school de afwezigheid van de leerling als ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar. School schrijft de leerling nog niet uit.

- *Verhuizing naar het buitenland:*

Als ouders aangeven dat het gezin gaat verhuizen naar het buitenland dan zorgt school voor duidelijkheid over de vertrekdatum en de school die de leerling in het buitenland gaat bezoeken.

School wijst ouders er tijdig op dat er voor het volgen van onderwijs in het buitenland een beroep op vrijstelling gedaan moet worden bij de leerplichtambtenaar. Dit is overigens niet nodig als de leerling uitgeschreven is uit de Basisregistratie Personen (BRP). Er is dan immers sprake van een emigratie.

Als de leerling niet (meer) op school komt en school heeft van derden vernomen dat het kind naar het buitenland is vertrokken, dan meldt school de afwezigheid als ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar. Leerplicht start dan een onderzoek.

In beide gevallen blijft de leerling ingeschreven op de school. Pas nadat de leerplichtambtenaar aangeeft dat de leerling op een school in het buitenland is ingeschreven of is uitgeschreven uit de BRP, kan de school de leerling uitschrijven.

3.2 Soorten Schoolverzuim

Schoolverzuim betekent dat een leerling niet aanwezig is bij lessen of activiteiten aangegeven op het lesrooster van de school. Op grond van de Leerplichtwet zijn ouders verantwoordelijk voor het informeren van de school als hun kind afwezig is.

In de leerplichtwet van 1969 wordt onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim:

3.2.1 Geoorloofd schoolverzuim

Dit houdt in verzuim met een geldige reden. Een geldige reden kan zijn:

- **Ziekteverzuim**

Bij langdurig of frequent ziekteverzuim kan de schoolloopbaan van de leerling in gevaar komen. Daarom is het belangrijk dat ziekteverzuim vroegtijdig wordt gesignaleerd, zodat op tijd de juiste aanpak wordt ingezet. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de leerling zoveel en goed mogelijk weer naar school gaat. De GGD-jeugdarts (schoolarts) speelt een belangrijke rol. Binnen de regio Nijmegen is in samenspraak met de jeugdgezondheidszorg de 'Aanpak ziekteverzuim op school' ontwikkeld. Hierin staat duidelijk de rol van school, de jeugdarts en de leerplichtambtenaar beschreven. Alle jeugdartsen in de regio werken volgens deze aanpak, vandaar dat wij dit ook binnen Beuningen, Druten en West Maas en Waal hanteren.

De uitgebreide uitleg van de aanpak ziekteverzuim op school staan beschreven in bijlage 6.

- **Dokters, tandarts of ziekenhuisbezoek**

Ouders dienen dit tijdig te melden op school. School registreert de afwezigheid met opgave van reden.

- **Afwezigheid i.v.m. religieuze verplichtingen.**

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging. Dit kan alleen als het hoofd daarover 2 dagen vóór de verhindering is geïnformeerd.

- **Tuchtmaatregel (bijv. schorsing)**

School kan diverse tuchtmaatregelen instellen. Wanneer de leerling de toegang tot de school wordt ontzegd, zoals bij een schorsing, dan is er géén sprake van ongeoorloofd verzuim.

- **Een toegekende vrijstelling van geregeld schoolbezoek**

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek kan worden verleend door de directeur of de leerplichtambtenaar.

Hierbij kennen we de volgende mogelijkheden;

- a) Vakantieverlof: vakantie wegens de specifieke aard van het beroep van van (één van de) ouder(s);
- b) Bijzonder verlof (wegens gewichtige omstandigheden).

Een uitgebreide uitleg van de vrijstelling geregeld schoolbezoek en de richtlijnen volgens de methodische aanpak schoolverzuim (MAS) staan beschreven in bijlage 4.

3.2.2 Ongeoorloofd schoolverzuim

Een leerling is ongeoorloofd afwezig wanneer er geen geldige reden is voor het verzuim. We kennen de volgende soorten van ongeoorloofd verzuim:

- **Absoluut verzuim:** een leerplichtige leerling staat niet bij een school of onderwijsinstelling ingeschreven.
- **Wettelijk verzuim:** een leerling is 16 uur (of meer) in een periode van vier aaneengesloten weken (vermoedelijk) ongeoorloofd afwezig. School is wettelijk verplicht om dit verzuim te allen tijde te melden. N.B. wanneer een leerling gedurende een aaneengesloten periode van vier weken (of langer) ongeoorloofd afwezig is noemen we dit een wettelijke thuiszitter.
- **Luxe verzuim:** de leerling verzuimt zonder toestemming van de directeur vanwege familiebezoek of extra vakantie.
- **Overig verzuim:** een leerling staat wél ingeschreven op een school of onderwijsinstelling, maar is zonder geldige reden afwezig, maar zit nog niet aan de norm van wettelijk verzuim (16 uur/4 weken). Dit is onderverdeeld in:
 - a) **Regelmatig te laat komen**, we noemen dit ook wel licht verzuim.
 - b) **Signaalverzuim:** de oorzaak van het verzuim ligt bij onderliggende problematiek. Hierbij kan het gaan om problemen thuis, opvoedingsproblemen, leerproblemen, motivatieproblemen, gezondheidsproblemen, gedragsstoornissen etc.
N.B. Indien sprake is van een onderliggend probleem, dient er ook afstemming gezocht te worden met schoolmaatschappelijk werk, het Sociaal Team/Vraagwijzer of een andere zorginstelling zodat tijdig (externe) hulp ingeschakeld wordt.

3.3 Verzuimregistratie

De school komt als eerste in aanraking met ongeoorloofd verzuim. Hierbij is het cruciaal om door middel van een goed bijgehouden administratie inzicht in verzuimgedrag te verkrijgen. Een correcte verzuimregistratie, houdt in dat het volgende wordt vermeld:

- Datum verzuim;
- Te laat komen, aantal uren verzuim of hele dagen verzuim;
- Reden van het verzuim;
- Geoorloofd of ongeoorloofd verzuim;

De school registreert eveneens:

- Ondernomen acties/maatregelen;
- Resultaat;
- Datum van melding Verzuimloket DUO.

Deze informatie is voor leerplicht opvraagbaar als een leerling wordt gemeld via het Verzuimloket van DUO, evenals een verzuimoverzicht van een leerling per periode.

Ouders/verzorgers zijn verplicht om afwezigheid van hun kind aan de school door te geven en om de reden van afwezigheid door te geven (lpw, art. 11, 12 en 13). De school registreert elk verzuim dagelijks en registreert welke leerlingen afwezig zijn. Indien een bericht van de ouders ontbreekt, neemt de school direct contact op met de ouders/verzorgers voor verdere informatie. Op deze manier kan het verzuimgedrag per leerling achterhaald worden. Daarnaast informeert de school de ouders ieder jaar in de schoolgids over het verzuimbeleid.

Verdere eisen aan de verzuimregistratie:

- De aanwezige methode van registratie dient systematisch van opzet te zijn. Een registratie is systematisch als er een goede beschrijving is van wat er geregistreerd moet worden, hoe dit geregistreerd wordt, wie waarvoor verantwoordelijk is en wat de frequentie is. De registratie dient inzichtelijk, actueel en betrouwbaar te zijn;
- Daarnaast dient de registratiemethode geïmplementeerd te zijn.

- Er dient intern een controle plaats te vinden op de werking van het systeem. Op basis van deze controle vindt, indien nodig, een bijstelling plaats;
- Het management beschikt over actuele en betrouwbare informatie waarmee het proces gevolgd en bijgestuurd kan worden;
- De registratie is zodanig dat op de juiste gronden en binnen de wettelijke termijnen melding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten plaatsvindt.

3.4 Procedure verzuimmelding bij ongeoorloofd verzuim

3.4.1 Verantwoordelijkheden ouders (en leerling vanaf 12 jaar)

Ouders zijn ervoor verantwoordelijk dat hun kind is ingeschreven op een school en dat hun kind de school ook bezoekt. Vanaf 12 jaar zijn leerlingen medeverantwoordelijk voor hun schoolbezoek. Wanneer een leerling door een geldige reden niet op school aanwezig is, of kan zijn, moeten ouders de procedures hanteren zoals de school die voorschrijft in hun beleid. Doorgaans is de afspraak dat verlof voor bijv. doktersbezoek van tevoren wordt aangekondigd en ziekte dezelfde ochtend wordt gemeld. Afwezigheid zonder bericht of zonder geldige reden wordt als ongeoorloofd verzuim gezien.

3.4.2 Verantwoordelijkheden school

Na de signalering van verzuim registreert de school de afwezigheid. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan neemt de school dezelfde dag contact op met de ouders om te informeren naar de reden van afwezigheid van de leerling, om duidelijkheid te scheppen over de oorzaak van verzuim.

Dit betekent dat de school:

- als er (vermoedelijk) sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim, ouders aanspreekt op hun verantwoordelijkheid. Bij leerlingen van 12 jaar en ouder spreekt de school ook de leerling zelf aan. De school maakt afspraken met ouders (en evt. de leerling) over het verzuim, legt deze afspraken vast en ziet erop toe dat de afspraken nagekomen worden;
- bij aanhoudend verzuim onderzoekt of de leerling (of de ouders) extra ondersteuning of begeleiding nodig heeft om de lessen op school te kunnen vervolgen. Wanneer blijkt dat er een hulpvraag is betreft de school:
 - het centrum passend onderwijs als de hulpvraag onderwijs gerelateerd is;
 - schoolmaatschappelijk werk of het Sociaal Team/Vraagwijzer als de hulpvraag school overstijgend is en er nog geen hulp actief is;
 - een procesregisseur, indien deze ook in beeld is;
 - de jeugdarts als het om lichamelijke en psychische gezondheidsaspecten gaat;
 - de leerplichtambtenaar als er sprake is van ongeoorloofd verzuim.
- de school per leerling een dossier bijhoudt van het verzuim van de leerling (geoorloofd en ongeoorloofd) en de inspanningen die de school heeft verricht om het verzuim aan te pakken (bv. afspraken met ouders en de leerling), kopieën van brieven, bespreking in zorgoverleg, inzetten van schoolmaatschappelijk werk of Sociaal Team/Vraagwijzer, schoolarts, etc.).

3.4.3 Melding bij leerplicht

De school is verplicht om (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim van **≥ 16 uur lestijd binnen 4 opeenvolgende lesweken** te melden aan de leerplichtambtenaar. Eerder melden mag als er sprake is van overig verzuim (te laat komen, signaal verzuim). Bij luxe verzuim moet school direct melden.

Als er een melding wordt gedaan dan:

- stelt de school de ouders/verzorgers hiervan schriftelijk in kennis;

- wordt de melding binnen 5 werkdagen gemeld via het DUO-verzuimloket met vermelding van het soort verzuim;
- zendt de school per e-mail een actueel verzuimoverzicht aan de leerplichtambtenaar met aanvullende informatie rondom het verzuim. Denk aan de reden, de acties die school ondernomen heeft, welke afspraken er met ouders en leerling gemaakt zijn en wat de school verwacht van leerplicht. Ook de contactgegevens van ouders worden doorgegeven;
- stuurt de school, als er sprake is van luxe verzuim, naast de DUO-melding, per direct (voor 10.00 uur) een mail naar de leerplichtambtenaar zodat hij of zij zo snel mogelijk kan handelen. Van school wordt verwacht dat zij altijd eerst zelf contact opneemt met ouders (telefonisch of huisbezoek) om na te gaan wat de reden is voor het schoolverzuim.

In bijlage 2 wordt op de verzuimkaart nader omschreven wanneer er gemeld moet worden en hoe met welk type verzuim moet worden omgegaan.

3.4.4 Onderzoek van de leerplichtambtenaar

Nadat de melding is ontvangen met verzuimoverzicht en aanvullende informatie start de leerplichtambtenaar een onderzoek. Bij het bepalen van de oorzaak van het verzuim onderzoekt de leerplichtambtenaar of er sprake is van onwil of onmacht. Het onderzoek van de leerplichtambtenaar richt zich op:

- het verzamelen van informatie;
- het analyseren van feiten en omstandigheden;
- het betrekken van de ouders en leerling door in gesprek te gaan;
- het inwinnen van adviezen van deskundigen.

Op basis van de uitkomst zal de leerplichtambtenaar allereerst proberen afspraken te maken met de ouders (en met jongeren vanaf 12 jaar) om het verzuim te laten stoppen. Heeft dit geen resultaat dan onderzoekt de leerplichtambtenaar of via hulpverlening de oorzaak van het schoolverzuim aangepakt kan worden. Wanneer ouders hier onvoldoende medewerking aan verlenen, kan de leerplichtambtenaar ouders en/of leerling dwingend adviseren (hun kind) naar school te (laten) gaan.

Als dwingend advies niet oplevert dat de leerling (op regelmatige basis) naar school gaat maakt de leerplichtambtenaar in overleg met de ketenpartners een afweging wat de best mogelijke aanpak is.

Grofweg zijn er 4 routes mogelijk:

- Vrijwillige (jeugd)hulp;
- HALT-straft schoolverzuim (bij licht schoolverzuim, vanaf 12 jaar);
- Dwang in civiel kader (opschaling binnen de jeugdzorg);
- Dwang in strafrechtelijk kader (proces-verbaal voor overtreding van de leerplichtwet).

Deze routes staan nader beschreven in de samenvatting van de methodische aanpak schoolverzuim (MAS) in bijlage 1.

3.5 Schorsing en verwijdering.

De meeste leerlingen doorlopen hun schooltijd zonder problemen en krijgen nooit met een schorsing of verwijdering te maken. Soms ziet een schooldirecteur echter geen andere uitweg dan schorsing of verwijdering toe te passen. Een schorsing en verwijdering is aan voorwaarden gebonden zodat de rechten en plichten van ouders, leerlingen en school voldoende zijn beschermd.

De volgende uitgangspunten staan centraal:

- De ontwikkeling van het kind;

- De veiligheid van de leerling, medeleerlingen en de medewerkers op school;
- Het recht op (passend)onderwijs voor ieder kind.

We onderscheiden drie fasen:

- *Tuchtmaatregelen*: school stelt (een) tuchtmaatregel(en) in, zoals afzonderlijk aan het werk worden gezet binnen de schoolmuren (naar huis sturen is géén tuchtmaatregel, maar een schorsing). School en ouders gaan met elkaar in gesprek om tot een oplossing te komen en om herhaling te voorkomen. Zonodig wordt het Centrum Passend onderwijs, de leerplichtambtenaar (bij dreigend thuiszitten), de jeugdarts, het Sociaal Team/Vraagwijzer of een andere zorginstantie betrokken.
- *Schorsing*: de duur is maximaal vijf schooldagen. De leerling is niet op school. Omdat er sprake is van een tuchtmaatregel is dit geoorloofd schoolverzuim en heeft leerplicht geen formele rol. Wanneer er sprake is van een situatie waarin er sprake is van een (dreigende) thuiszitter heeft de leerplichtambtenaar wel een preventieve rol.
- *Verwijdering*: Wanneer de school handelingsverlegen blijkt en er alles aan gedaan is om tot oplossingen te komen en dit niet is gelukt, kan een school besluiten om de verwijderingsprocedure op te starten. De school blijft verantwoordelijk om (met ouders en de betrokken hulpverleners) te zoeken naar een passende nieuwe school. Ouders zijn verantwoordelijk om hun kind elders aan te melden. Tijdens deze periode volgt de leerling zo normaal mogelijk onderwijs binnen school. De leerplichtambtenaar volgt de leerling totdat inschrijving op een andere school rond is.

De werkwijze is te lezen in het protocol Schorsing en verwijdering in bijlage 3.

3.6 Thuiszitters en bemiddeling bij moeilijk plaatsbare leerlingen

De Wet passend onderwijs en de zorgplicht voor scholen betekenen niet dat schoolbesturen verplicht zijn ieder kind een plek te geven op school. Als een school aantoonbaar dat zij echt niet kan zorgen voor een passend onderwijsaanbod voor de leerling, hoeft de school niet tot inschrijving over te gaan. De school heeft dan wel de (zorg)plicht om samen met ouders (en met ondersteuning van het Centrum passend onderwijs) te zoeken naar een passende onderwijsplek. Hierbij zijn een paar zaken van belang:

- Een school mag een kind niet zomaar weigeren in te schrijven. De school moet aantonen dat ze naar de individuele leerling heeft gekeken en de ondersteuningsbehoefte in kaart heeft gebracht en kunnen onderbouwen waarom de school hierin niet kan voorzien. Een school kan dus niet zomaar zeggen dat een kind met een bepaalde beperking niet welkom is op school omdat die beperking niet in het ondersteuningsprofiel past. Er moet altijd gekeken worden naar de individuele situatie. Hiermee wordt voorkomen dat kinderen geweigerd worden op basis van bijvoorbeeld stereotiepe denkbeelden over bepaalde beperkingen;
- Afwijzen omdat de school of een klas vol is, kan alleen als vooraf in beleidsstukken is beschreven wat de groepsgrootte is en als dit ook gepubliceerd is;
- De school waar het kind is aangemeld is verantwoordelijk om een passende plek te regelen. Dus als het kind geweigerd wordt op een school, dan moet die school er wel voor zorgen dat er ergens anders een geschikte plek is. De school moet dit doen in overleg met de ouders.

Er zijn kinderen bij wie plaatsing minder eenvoudig is. Deze groep is onder te verdelen in:

- **Absoluut verzuimers**. Deze leerlingen hebben nog geen school van inschrijving (gehad);
- **Langdurig relatief verzuimers** (thuiszitters). Leerplichtige leerlingen die wel staan ingeschreven op een school, maar deze gedurende minimaal vier aaneengesloten lesweken, zonder geldige reden, niet hebben bezocht, zonder dat daarvoor een vrijstelling is afgegeven.

3.6.1 Absoluut verzuimers

Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het zoeken van een school voor hun kind en hun kind aan te melden bij een school. Als er geen school van inschrijving is, dan wijst de leerplichtambtenaar ouders op hun verantwoordelijkheid hun kind aan te melden bij een school.

Nadat de school de aanmelding van ouders heeft ontvangen start de zorgplicht en gaat het als volgt:

- De termijn om een passende plek voor een leerling te vinden is zes weken. De school is verantwoordelijk om in die de tijd een passende onderwijsplek te vinden voor de leerling. Dit zijn geen schoolweken maar kalenderweken. Eventueel kan deze termijn met vier weken, inclusief schoolvakantie, worden verlengd. De termijn voor het nemen van de toelatingsbeslissing wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het bevoegd gezag de ouders uitnodigt de aanmelding aan te vullen, tot de dag waarop de aanmelding is aangevuld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken;
- Als een inschrijving op een andere school niet uiterlijk binnen tien weken mogelijk is en het bevoegd gezag heeft nog geen beslissing over de toelating genomen, dan wordt de leerling, wanneer deze nog niet bij een (andere) school is ingeschreven, bij de school van aanmelding ingeschreven. Door deze school van inschrijving kan de leerling worden besproken in het zorgoverleg van de school en aangemeld bij het Centrum passend onderwijs;

N.B.: het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het plaatsen van een aangemelde leerling ofwel op de eigen school, ofwel op één van de andere scholen binnen de regio van het samenwerkingsverband.

Wanneer na bovenstaande stappen er geen inschrijving volgt komt de leerplichtambtenaar in beeld:

- De leerplichtambtenaar inventariseert het probleem door informatie op te vragen bij de school van aanmelding (of een eventuele vorige school) en bij ouders. Indien hulpverlening betrokken is ook met procesregisseur;
- De leerplichtambtenaar beoordeelt of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind niet op een school wordt ingeschreven. Is dit het geval dan maakt de leerplichtambtenaar een proces-verbaal op tegen de ouders/verzorgers;
- Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan verwijst de leerplichtambtenaar ouders/verzorgers naar een onderwijsconsulent;
- De leerplichtambtenaar sluit het dossier zodra de inschrijving van de leerling ontvangen is of als proces-verbaal is opgemaakt.

3.6.2 Langdurig relatief verzuimers (thuiszitters);

Het gezamenlijke streven van stichting Groeisaam en de gemeenten Beuningen, Druten en West Maas en Waal is om thuiszitten zoveel als mogelijk tegen te gaan en, indien het toch tot thuiszitten komt, de periode van thuiszitten zo kort mogelijk te houden. Onder een thuiszitter (langdurig relatief verzuimer) wordt verstaan: alle leerplichtige leerlingen die ingeschreven staan bij een school en die minimaal vier weken thuis zitten, met welke reden dan ook, met uitzondering van zieke leerlingen en leerlingen met een vrijstelling.

We maken onderscheid in geoorloofde en ongeoorloofde thuiszitter. Wanneer ouders verwijtbaar zijn, is het ongeoorloofd en heeft de leerplichtambtenaar een actieve rol.

Enkele voorbeelden van 'geoorloofde' thuiszitters zijn:

- Leerlingen in afwachting van een plaatsing in het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs (wachtlijst);
- Leerlingen waarvoor geen herindicatie speciaal onderwijs wordt afgegeven: deze groep vindt moeilijk toegang tot het regulier onderwijs vanwege de specifieke ondersteuningsbehoefte die ze hebben;
- Leerlingen met een complex 'dossier' die geen plek op een school vinden. Bijvoorbeeld kinderen uit problematische gezinnen, of kinderen die naast een onderwijs ondersteuningsbehoefte ook een zorg

ondersteuningsbehoefte hebben (zoals psychische of sociaal emotionele problematiek, bijvoorbeeld een angststoornis);

- Conflictsituaties, bijvoorbeeld; ouders/verzorgers zoeken naar een andere school voor hun kind(eren) wegens een conflict tussen ouders/verzorgers en school;
- Verwijdering: de school heeft een formeel verwijderingstraject ingezet.

Enkele voorbeelden van 'ongeoorloofde' thuiszitters zijn:

- Leerplichtigen die niet op een school zijn aangemeld door ouders, terwijl er wel een (toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven;
- Leerlingen die door ouders zonder geldige reden langdurig thuis worden gehouden.

Procedure:

Alle inspanningen zijn erop gericht een passende onderwijsplek op een school te vinden of, indien dit vanwege psychische of lichamelijke ongeschiktheid niet mogelijk is, een andere passende dagbesteding in afwachting van een mogelijk passende onderwijsplek. De doelstelling is in alle gevallen toeleiding naar (passend) onderwijs. Als ouders/verzorgers een onafhankelijk adviseur willen, dan kunnen ouders/verzorgers de hulp van een onderwijsconsulent inroepen.

Bij een 'geoorloofde' thuiszitters is de procedure als volgt:

- Als een leerling een thuiszitter dreigt te worden, dan wordt de leerling, door de school van inschrijving besproken in de ondersteuningsstructuur van school. School bespreekt samen met ouders, schoolmaatschappelijk werk en het Centrum passend onderwijs wat nodig is om te voorkomen dat de leerling een thuiszitter wordt (MDO). De leerplichtambtenaar kan ook uitgenodigd worden om preventief mee te denken;
- De school blijft gedurende dit traject verantwoordelijk om de leerling zo goed mogelijk onderwijs op school aan te bieden. Als dit (bijvoorbeeld omwille van veiligheid) echt niet kan, wordt er door school een plan gemaakt voor onderwijs op afstand;
- Wanneer een leerling vier weken thuis zit, wordt door school een Multidisciplinair overleg (MDO) gepland met alle betrokkenen:
 - Wanneer er sprake is van achterliggende problematiek en hier nog geen hulp op ingezet is, dan stimuleert de leerplichtambtenaar ouders en/of leerling om deel te nemen aan een hulpverlenings-traject. Ouders kunnen samen met schoolmaatschappelijk werk kijken welke hulp passend is;
 - Wanneer ouders na herhaaldelijk verzoek geen hulp zoeken of aanvaarden, terwijl er wel sprake is van achterliggende problematiek, overlegt de leerplichtambtenaar met het Sociaal Team/Vraagwijzer wat de vervolgstap moet zijn.

Bij een 'ongeoorloofde' thuiszitter is de procedure als volgt:

- Wanneer een leerling vier weken zonder geldige reden thuis zit, doet de school een melding van schoolverzuim onder de noemer 'langdurig verzuim'. Omdat er langer sprake is van ongeoorloofd verzuim, heeft de school al eerder een melding van wettelijk of signaalverzuim gedaan en is de leerplichtambtenaar al actief betrokken:
 - De leerplichtambtenaar inventariseert het probleem, vraagt informatie op school en betrokken instanties en neemt contact op met ouders/verzorgers;
 - De leerplichtambtenaar beoordeelt of ouders/verzorgers al dan niet verweten kan worden dat hun kind thuis zit;
 - De leerplichtambtenaar consulteert de regionale contactpersoon van de Raad van de Kinderbescherming of handhaving wenselijk is;

- Als handhaving wenselijk is, maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op tegen de ouders/verzorgers.

De leerplichtambtenaar sluit het dossier, zodra de leerling weer naar school gaat.

3.7 Toptalenten

Scholen worden regelmatig geconfronteerd met verzoeken om vrijstelling of aangepaste lestijden in verband met trainingen, wedstrijden, optredens, uitwisselingsprogramma's, e.d. voor leerlingen met sportieve, muzikale, cognitieve, creatieve of andere toptalenten.

Afhankelijk van de situatie en rekening houdend met onderstaande richtlijnen gaan school en ouders in gesprek. De directeur besluit of er ruimte geboden kan worden voor toptalenten, zonder dat dit ten koste gaat van de wettelijke urennormen op jaarbasis.

3.7.1 Onderwijstijd en onderwijsprogramma

Op grond van de onderwijswetgeving kan de school een leerling vrijstellen van verplichte deelname aan bepaalde onderwijsactiviteiten. Dit geldt voor het primair onderwijs en het speciaal onderwijs (artikel 41 van de WPO en artikel 46 van de WEC). Het bevoegd gezag van de school bepaalt (na overleg met de ouders) of een leerling wordt vrijgesteld van bepaalde onderwijsactiviteiten en welke onderwijsactiviteiten daarvoor in de plaats komen. Hierbij geldt een aantal voorwaarden:

- De vrijgestelde leerling ontvangt eenzelfde aantal uren onderwijs als zijn klasgenoten;
- De vervangende onderwijsactiviteit moet worden begeleid door een bevoegde leerkracht;
- De vervangende activiteit moet voldoen aan de kerndoelen;
- Het beleid moet goedgekeurd zijn door de oudergeleding van de MR en gepubliceerd zijn in de Schoolgids.

In verreweg de meeste gevallen zal topsport niet voor een vervangende onderwijsactiviteit doorgaan. Immers, de vervangende onderwijstijd moet voldoen aan de relevante wet- en regelgeving, zoals een onderwijsprogramma dat voldoet aan de kerndoelen, onderwijstijd, bevoegd onderwijspersoneel, et cetera.

Scholen kunnen desgewenst de leerplichtambtenaar bij het ontvangen van een aanvraag voor deelname aan sportactiviteiten onder schooltijd, consulteren. Zij hebben via hun branchevereniging een notitie ontvangen, die scholen kunnen gebruiken om hierop beleid te formuleren.

3.7.2 Schoolverzuim/vrijstelling

Er is géén sprake van schoolverzuim als er afspraken zijn gemaakt over het individuele lesprogramma van de leerling en deze afspraken worden nagekomen.

Belangrijk: de situatie voldoet niet aan de criteria voor een vrijstelling van geregeld schoolbezoek. Immers in het geval van een vrijstelling volgens artikel 11g van de leerplichtwet moet er sprake zijn van 'andere gewichtige omstandigheden' waardoor de jongere verhinderd is om de school te bezoeken. Hiervan is in de situatie van een structurele training onder lestijd tijd geen sprake.

Als een leerling zonder toestemming van de school onder lestijd bijvoorbeeld toch naar trainingen, wedstrijden, olympiades of optredens toe gaat, dan is er sprake van ongeoorloofd verzuim. Dan komt de leerplichtambtenaar in beeld.

Bijlage 1: Routes volgens de Methodische aanpak schoolverzuim

Samenvatting van de te volgen routes voor leerplicht volgens de MAS (methodische aanpak schoolverzuim).

Aanhoudend schoolverzuim kan een serieuze bedreiging vormen voor de ontwikkeling van een kind. Het Openbaar Ministerie (OM), De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Halt en de landelijke brancheorganisatie voor leerplicht en RMC Ingrado hebben een gezamenlijke visie ontwikkeld op de aanpak van schoolverzuim. In deze visie staat niet de strafrechtelijke kant centraal, maar wordt primair ingezet op preventie en vrijwillige (jeugd)hulpverlening. Vanuit deze visie is de vernieuwde handleiding voor de aanpak van schoolverzuim 'de MAS' beschreven.

Het doel van de MAS is om binnen 'leerplicht' op een vergelijkbare wijze te werken, met ruimte voor de discretionaire bevoegdheid van de leerplichtambtenaar. Het credo is; 'Pas toe of leg uit'.

De methode is methodisch van aard en ingericht langs de volgende fasen:

Fase waarnemen: het probleem signaleren.

- 1^e Interventie om (ongeoorloofd)verzuim tegen te gaan gebeurt op school.
- Bij zorgwekkend ziekteverzuim volgt school de 'aanpak ziekteverzuim op school'.
- School meldt in elk geval wettelijk verzuim (16 uur in 4 weken) bij leerplicht via een (DUO) melding van (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim. Eerder melden kan als er sprake is van signaalverzuim.
- Leerplicht overlegt vooraf met school over de melding en vraagt informatie op.
- Leerplicht kan ook aansluiten bij het zorgoverleg op school als er leerlingen besproken worden waarbij (vermoedelijk) sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim.
- Leerplicht maakt de keuze; A) geen luxe verzuim of B) luxe verzuim.

Vervolgstappen bij keuze A, relatief verzuim (geen luxe verzuim):

Fase analyseren: onderzoek naar reden verzuim en vaststellen wat er speelt.

- Optioneel kan leerplicht een preventieve brief sturen naar de ouder en leerling (vanaf 12 jaar).
- Leerplicht start een onderzoek naar schoolverzuim. Er volgt een gesprek met ouders (en leerling vanaf 12 jaar) waarbij gekeken wordt naar redenen van verzuim, de leefgebieden, gezinssituatie, eventuele aanwezige hulpverlening, de bereidheid om hulp te aanvaarden en verwijtbaarheid.
- Als er aanleiding is wordt afstemming gezocht met Schoolmaatschappelijk Werk (SMW) en het Sociaal Team en/of de jeugdarts.
- Leerplicht stelt vast of er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim. Zo ja, dan volgt een waarschuwing en maakt leerplicht afspraken met ouders en de leerling (vanaf 12 jaar). Dit wordt in een brief bevestigd naar leerling (vanaf 12 jaar) en ouder, met een kopie naar school.

Als het verzuim hierna stopt, wordt de melding gesloten.

Fase plannen: afwegen welke route het meest wenselijk is.

Wanneer ondanks een afgegeven waarschuwing het ongeoorloofde verzuim niet stopt, maakt de leerplichtambtenaar een eerste afweging welke route gevolgd moet worden. De leerplichtambtenaar overlegt zo nodig met school, SMW, het S(W)T en/of de jeugdarts.

De verschillende routes zijn:

- Vrijwillige (jeugd)hulp
- Halt-straf schoolverzuim (leerlingen vanaf 12 jaar)
- Dwang in een civiel kader
- Dwang in een strafrechtelijk kader (proces-verbaal)

Fase handelen: Het uitvoeren van de gekozen route

A. Route vrijwillige (jeugd)hulp

Wanneer er een hulpvraag ligt onder het (ongeoorloofde) schoolverzuim en aan onderstaande criteria wordt voldaan, verwijst de leerplichtambtenaar ouders en de leerling (vanaf 12 jaar) naar de toegang tot de vrijwillige (jeugd)hulp. Doorgaans pakt school ook een actieve rol wanneer duidelijk is dat er een hulpvraag ligt onder het verzuim. De toegang tot vrijwillige (jeugd)hulp loopt via het Sociaal Team, al dan niet via schoolmaatschappelijk werk (SMW).

Indicaties:

1. Bereidheid en vermogen bij ouders/jongere om hulp te aanvaarden en
2. aanwezigheid van emotionele, lichamelijke, leer- en/of gedragsproblemen (waaronder een mismatch van mogelijkheden leerling en onderwijsniveau) bij de jeugdige en/of
3. aanwezigheid van opvoedingsproblemen bij de ouders.

- Het Sociaal Team doet ook onderzoek naar de oorzaak van het schoolverzuim en de mate van ontwikkelingsbedreiging.
- Na verwijzing naar vrijwillige (jeugd)hulp monitort de leerplichtambtenaar of binnen 6 weken de hulpverlening op gang komt en/of het schoolverzuim stopt.
- Wanneer het ongeoorloofde verzuim na het aanspreken van de ouder en leerling niet stopt en er geen aanwijsbare achterliggende oorzaak duidelijk is, kan de leerplichtambtenaar, na overleg met het Sociaal Team of de casusregisseur, ouders nogmaals dringend adviseren om een hulptraject in te gaan.
- Als er onvoldoende voortgang is en het verzuim aanhoudt stemt de leerplichtambtenaar af met de casusregisseur/Sociaal Team.
Zo nodig volgt een Multidisciplinair Overleg (MDO) waarin gezamenlijk bekeken wordt of het plan van aanpak toereikend is of dat er nog aanvullende hulp geboden moet worden.
- Als de vrijwillige (jeugd)hulp niet tot resultaat leidt vanwege gebrek aan medewerking van de jongere en/of zijn ouders of om andere redenen stagneert, consulteert de leerplichtambtenaar (samen met de casusregisseur/het Sociaal Team de Raad van de Kinderbescherming om af te stemmen over het vervolg: voortzetting vrijwillige (jeugd)hulp, dwang in een civielrechtelijk kader of dwang in een strafrechtelijk kader (proces-verbaal).
- Als de vrijwillige hulpverlening niet wordt opgepakt (bijvoorbeeld als gevolg van wachtlijsten) overlegt de leerplichtambtenaar met de coördinator van het Sociaal Team/de procesregisseur.
Zo nodig brengt de leerplichtambtenaar de casus onder de aandacht bij het management van de gemeentelijke afdeling of de wethouder die jeugdhulp in de portefeuille heeft.

B. Route Halt-straf schoolverzuim (mogelijk bij leerlingen vanaf 12 jaar)

De Halt-regeling is een buitenstrafrechtelijke, pedagogische interventie bedoeld voor leerlingen met beginnend verzuim, die duidelijk zijn aangesproken en gewaarschuwd door de school en waarbij de school

zelf maatregelen heeft genomen en minimaal de ouders heeft geïnformeerd. Er mag geen sprake zijn van langdurig structureel zorgwekkend verzuim.

Indicaties:

1. De leerplichtige jongere (12 tot 18 jaar) en ouders (tot 16 jaar) stemmen in met de Halt-straf;
2. Het verzuim kan de jongere worden verweten; en
3. Minimaal ongeoorloofd schoolverzuim: 9 uur of 12 keer te laat; maximaal verzuim: 60 uur verzuim of 60 keer te laat (dit zijn de normen van 2021, bij eventuele aanpassingen van deze Halt-normen, worden wijzingen ook door de leerplichtambtenaar doorgevoerd).
4. De jongere voldoet aan de criteria voor Halt en is nog niet eerder voor een leerplichtovertreding naar Halt verwezen.

Contra-indicaties:

1. Er is sprake van een ernstig motivatiegebrek of langdurig c.q. blijvend verzuim;
2. Er is sprake van (zwaardere) emotionele, lichamelijke en/of gedragsproblemen bij de jeugdige waarvoor nog geen toereikende hulp wordt ingezet.

- De leerplichtambtenaar checkt of de jongere eerder naar Halt is verwezen. Dan volgt een gesprek met ouders en jongere. Ouder en jongeren stemmen in (vanaf 16 jaar alleen de jongere). Ook wordt aangegeven dat bij negatieve afdoening een proces-verbaal volgt.
- Halt voert gesprekken met jongere en ouders over hoe verder schoolverzuim voorkomen kan worden. Ook wordt gekeken naar gedrag en toekomstperspectief en het belang van een goede schoolgang. Daarnaast moet de jongere aan de slag met onder andere leeropdrachten.
- De Halt-straf kan ook ingezet worden wanneer er al vrijwillige hulpverlening loopt. Halt zal dan met de betrokken hulpverlening afstemming zoeken over het (voorkomen van verder) schoolverzuim.
- De leerplichtambtenaar koppelt na afloop terug naar school of het Halt traject goed is afgesloten of dat er alsnog een proces-verbaal wordt opgemaakt. Nieuw verzuim wordt hierin dan meegenomen.

C. Route dwang in een civiel kader (binnen de (jeugd)zorg)

Als de vrijwillige (jeugd)hulp niet effectief is, er is sprake van ernstig aanhoudend schoolverzuim en er is voldaan aan onderstaande indicaties, kan de leerplichtambtenaar samen met betrokken (keten)partners (bijv. in een MDO) besluiten dat de zorgen zodanig ernstig zijn dat een onderzoek door de Raad van de Kinderbescherming moet worden overwogen.

Deze route wordt o.a. gevolgd indien (vrijwillige) hulpverlening niet wordt aanvaard terwijl er wel een ontwikkelingsbedreiging is.

Indien sprake is van acute of structurele onveiligheid, volgt de leerplichtambtenaar de verbeterde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Indicaties:

1. Geen bereidheid en/of vermogen om hulp te aanvaarden en
2. aanwezigheid van ernstige emotionele, lichamelijke en/of gedragsproblemen bij de jeugdige en/of
3. aanwezigheid van ernstige opvoedingsproblemen bij de ouders en/of
4. signalen van huiselijk geweld/kindermishandeling.

- De leerplichtambtenaar meldt (eventueel samen met school of de betrokken jeugdconsulent) de zorgen bij de procesregisseur van het Sociaal Team.
- De leerplichtambtenaar doet tevens melding in de Verwijsindex (MULTIsignaal).

- De procesregisseur ontvangt informatie van Leerplicht en de betrokken jeugdconsulent/SMW en brengt de casus in bij het Risico-overleg Jeugd/Regieteam om af te wegen of een dwangkader nodig is. Leerplicht sluit hierbij aan.
De volgende uitkomsten zijn mogelijk:
 - Wanneer er toch nog ingang is voor vrijwillige hulpverlening, dan wordt route vrijwillige (jeugd)hulp (route A) opnieuw ingezet/voortgezet met aanvullende (en minder vrijblijvende) passende zorg. *Belangrijk is dat de procesregisseur samen met betrokkenen een plan van aanpak maakt inclusief doelen en tijdpad. De procesregisseur monitort de voortgang en overlegt met betrokkenen als doelen niet behaald worden.*
 - De zaak wordt door Sociaal Team aangemeld bij de lokale Jeugdbeschermingstafel (JBT). *In de JBT wordt met het gezin en de betrokkenen ketenpartners besproken wat nodig is om de ontwikkeling en veiligheid van het kind te waarborgen. Er zijn 3 uitkomsten:*
 - *Hulpverlening in vrijwillig kader wordt voortgezet;*
 - *Onderzoek door de Raad van de Kinderbescherming wordt uitgesteld, hulp wordt geïntensiveerd;*
 - *Er volgt onderzoek door de Raad van de Kinderbescherming.*
 - Wanneer het schoolverzuim ernstig verwijtbaar is én alle hulpverlening is aangeboden maar deze wordt niet geaccepteerd, dan kan er ook gekozen worden voor de route dwang in strafrechtelijk kader (route D). Er moet dan wel aan de indicaties worden voldaan.
- De leerplichtambtenaar blijft betrokken zolang er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim en houdt zo nodig contact met de aangewezen procesregisseur.
- De leerplichtambtenaar monitort het proces.
- Als de melding (bijvoorbeeld door wachtlijsten) niet wordt opgepakt overlegt de leerplichtambtenaar met de coördinator van het Sociaal Team/de procesregisseur.
- Zo nodig brengt de leerplichtambtenaar de casus onder de aandacht bij het management van de gemeentelijke afdeling of de wethouder die jeugdhulp in de portefeuille heeft.

D. Route dwang in een strafrechtelijk kader (opmaak proces-verbaal)

Als voldaan is aan onderstaande indicaties dan is dwang in strafrechtelijk kader een mogelijke route. Als er sprake is van emotionele, lichamelijke en/of gedragsproblemen bij de jongere of van opvoedproblemen bij de ouder(s) wordt de Raad van de Kinderbescherming geconsulteerd over welke route passend is.

Indicaties:

1. Eerdere waarschuwing en afspraken hebben niet geholpen en/of
2. Geen bereidheid en/of vermogen om hulp te aanvaarden.
3. Er is niet aan Halt-voorwaarden voldaan of het verzuim is meer dan 60 uur (tot 60 uur Halt). Dit leidt tot een officiers- of kantonzitting op basis van de omvang van het verzuim en de mate van zorg.
4. Het verzuim kan de jongere/ouder worden verweten.

- De leerplichtambtenaar (BOA) maakt proces-verbaal (PV) op. Een proces-verbaal kan worden opgemaakt tegen de leerling vanaf 12 jaar en/of tegen de ouders, afhankelijk van bij wie de verwijtbaarheid ligt m.b.t. het ongeoorloofde schoolverzuim.
- De leerplichtambtenaar verhoort de leerling (>12 jaar) en/of de ouder(s).
- Het OM beslist over de afdoening (sepot, transactie, officierszitting of kantonzitting).
- Bij leerlingen vanaf 12 tot 18 jaar die als verdachte worden gezien, voert de Raad van de Kinderbescherming een onderzoek uit en geeft een (straf)advies aan het Openbaar Ministerie en/of de

rechtbank. Bij leerlingen tot 12 jaar komt de Raad van de Kinderbescherming niet in beeld omdat dan alleen ouders als verdachte kunnen worden aangemerkt.

- Afdoeningen kunnen zijn – al dan niet voorwaardelijk - een werkstraf, een leerstraf of een combinatie van straffen. Bij achterliggende problematiek kan er tevens ook een maatregel worden opgelegd zoals jeugdreclassering of een onder toezichtstelling (OTS).
 - De leerplichtambtenaar informeert de school en de eventuele betrokken casusregisseur over de afdoening.
-

Vervolgstappen bij keuze B, Luxeverzuim:

Voor luxeverzuim is een aparte route opgenomen in de MAS.

Samenvatting van de fase analyseren, fase plannen en fase handelen:

- School dient ouders te informeren (via website, email, nieuwsbrief) dat luxeverzuim gemeld wordt bij leerplicht.
 - Als er sprake is van luxeverzuim wordt door school direct (via de e-mail) een melding gedaan bij de leerplichtambtenaar. Tevens wordt er een DUO-melding gedaan.
 - De leerplichtambtenaar gaat zo spoedig mogelijk over tot onderzoek:
 - Er wordt met school overlegd of er een aanvraag voor extra verlof is gedaan en of er een afwijzing is gegeven.
 - De leerplichtambtenaar checkt of de afwijzing conform de wet is:
 - De aanvraag en het besluit (afwijzing of toekenning) moet schriftelijk gebeuren.
 - Ouders moeten gewezen zijn op bezwaar- en beroep mogelijkheden.
 - Bij meerdere kinderen in één gezin op meerdere scholen wordt met de desbetreffende scholen contact gezocht.
 - Wanneer uit bovenstaande een vermoeden van ongeoorloofd schoolverzuim bestaat worden ouders opgeroepen voor een gesprek.
 - Bij geconstateerd luxeverzuim (zonder aanvraag) van één dag of minder en bij een 1e keer, wordt geen proces-verbaal opgemaakt maar wordt een waarschuwing afgegeven.
 - Bij luxeverzuim van meer dan één dag kan direct een proces-verbaal worden opgemaakt. De afdoening is veelal een strafbeschikking (boete).
 - Bij een proces verbaal luxeverzuim wordt er geen onderzoek gedaan door de Raad van de Kinderbescherming.
-

Fase evalueren: effecten en resultaten bespreken en conclusies verbinden.

Zo nodig wordt gezamenlijk met betrokkenen teruggekeken op het proces en worden er conclusies, ter lering getrokken.

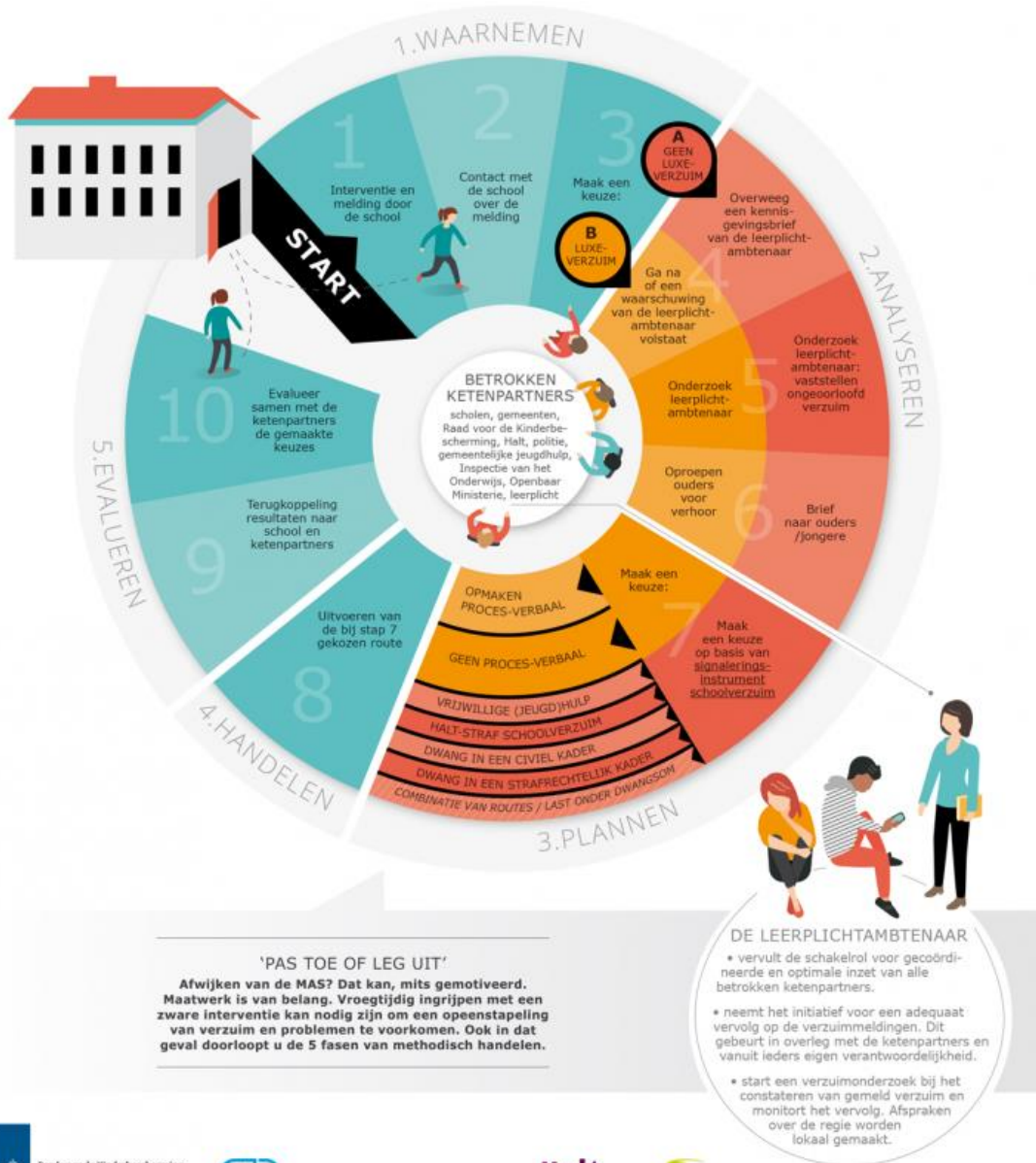
De volledige uitleg van de MAS vindt u op: https://www.ingrado.nl/onderwerp/methodische_aanpak_schoolverzuim_mas (Aangepast 26-01-2021, n.a.v. nieuwe MAS febr. 2020).

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

EEN GEZAMENLIJK PLAN VOOR IEDER KIND

Ingrado, Stichting Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

- I** Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijs-programma
- II** Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop
- III** Ketsamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- IV** De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

Afbeelding: infographic Methodische Aanpak Schoolverzuim (Ingrado).

Wilt u de infographic online bekijken, dan kan dat via [https://ingrado.nl//media/files/kennisbank/aanwezigheid in het onderwijs/verzuim 18 min/praktijk en instrumenten/infographic-MAS-Ingrado-2020.pdf](https://ingrado.nl//media/files/kennisbank/aanwezigheid%20in%20het%20onderwijs/verzuim%2018%20min/praktijk_en_instrumenten/infographic-MAS-Ingrado-2020.pdf)

Bijlage 2: Verzuimkaart ‘Hoe te handelen’ – Leerplichtigen basisonderwijs.

Soort melding

Actie door school

Actie door LPA

Ongeoorloofd schoolverzuim
Geoorloofd schoolverzuim

Algemeen wordt van school verwacht dat zij een adequaat verzuimbeleid voert gericht op preventie en toezicht. Om te signaleren dat verzuim niet incidenteel is, houdt de school een verzuimadministratie bij. Wanneer er sprake is van ongeoorloofd verzuim gaat school eerst zelf met ouders (en leerling vanaf 12 jaar) in gesprek en maakt men afspraken om het verzuim te stoppen.

Na een melding van verzuim (via DUO) start de LPA een onderzoek naar de oorzaak van het ongeoorloofde verzuim. Samen met de leerling (vanaf 12 jaar), ouders, de school en hulpinstanties worden oplossingen gezocht zodat de leerling weer in staat is het schoolprogramma te volgen. Wanneer alles gedaan is en ongeoorloofd verzuim blijft aanhouden, dan volgt handhaving.

Ongeoorloofd verzuim en te laat komen (zonder geldige reden).

Wettelijk: ongeoorloofd verzuim vanaf 16 les-uren (aaneengesloten of verspreid) binnen 4 weken moet school direct melden (via DUO) bij leerplicht o.v.v. de (vermoedelijke) reden van het ongeoorloofd verzuim. Tevens stuurt school per mail een verzuimoverzicht en een toelichting wat school gedaan heeft om het verzuim te laten stoppen.
Preventief: ongeoorloofd verzuim onder deze wettelijk norm kan ook (via DUO) gemeld worden, bijvoorbeeld als de leerling herhaaldelijk te laat komt.

De LPA neemt contact op met school en ouders om te achterhalen of er sprake is van onwil of onmacht. In eerste instantie worden er afspraken gemaakt met ouders om het verzuim te laten stoppen. Lukt dit niet dan kiest de LPA één van de volgende routes: een formele waarschuwing, een verwijzing naar de hulpverlening, een Halt-verwijzing (vanaf 12 jaar), een zorgmelding bij de daarvoor aangewezen instantie (bijv. Sociaal Team/wijkteam of Veilig Thuis), opmaak van proces-verbaal.

Signaal verzuim (ongeoorloofd verzuim met onderliggende problematiek)

Preventief: alle frequente afwezigheid wegens twijfelachtige en zorgwekkende signalen melden bij leerplicht. De leerling wordt vervolgens in de schooleigen zorgstructuur besproken, waar de SMW 'er (of professional in vergelijkbare functie) en de LPW ook voor uitgenodigd worden, zodat er breed gekeken kan worden.

Binnen de schooleigen zorgstructuur wordt een plan van aanpak gemaakt. Bij onvoldoende voortgang en aanhoudend verzuim volgt de LPA één van de volgende routes: een formele waarschuwing, een verwijzing naar de hulpverlening, een Halt-verwijzing (vanaf 12 jaar), een zorgmelding bij de daarvoor aangewezen instantie, opmaak van proces-verbaal.

Ziekverzuim

Wettelijk: ouders geven ziekteverzuim door aan school volgens de schoolregels. School voert gesprekken met ouders als zij zich niet aan deze schoolregels houden. Wanneer ouders de regels alsnog niet naleven is er sprake van ongeoorloofd verzuim en kan school melden bij de LPA.
Preventief: wanneer een leerling regelmatig ziek is, gaat de school in gesprek met ouders. Indien nodig, wordt de schoolarts ingeschakeld voor advies over de rechtmatigheid van het ziekteverzuim en om de belastbaarheid van het kind vast te stellen. School stelt zo nodig met ouders een plan van aanpak op met aangepast rooster en doelen. Zo nodig wordt ook het Samenwerkingsverband PO betrokken. Wanneer ziekteverzuim onnodig voortduurt, dan volgt een melding bij leerplicht. Zie ook bijlage 6.

Ziekteverzuim is geoorloofd verzuim. Maar wanneer het ziekteverzuim onnodig voortduurt omdat ouders afspraken niet nakomen of als leerling niet volgens het aangepaste rooster (vastgesteld i.o.m. de schoolarts) naar school komt, dan volgt toch een melding (via DUO) bij de LPA.

De LPA stemt af met ouders, school en de GGD-jeugdarts (of sluit aan bij een vervolgoverleg) om te beoordelen of er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim. Zo ja, dan volgt de LPA één van de volgende routes: een formele waarschuwing, een verwijzing naar de hulpverlening, een Halt-verwijzing (vanaf 12 jaar), een zorgmelding bij de daarvoor aangewezen instantie (bijv. Sociaal Team/wijkteam of Veilig Thuis), opmaak van proces-verbaal.

Luxeverzuim (verzuim vanwege vakantie)

Wettelijk: verzuim zonder toestemming van de schooldirectie vanwege het vieren van vakantie moet school dit direct melden bij de LPA.

De LPA start z.s.m. een onderzoek en stemt af met school. Zo nodig volgt een waarschuwing of een proces-verbaal.

Tuchtmaatregelen	<p>Preventief: de directeur van de school mag tuchtmaatregelen opleggen. Bij zeer ernstig of herhalend wangedrag wordt de leerling in de schooleigen zorgstructuur besproken.</p>	<p>Omdat dit een interne maatregel betreft en de leerling binnen school onderwijs volgt, is er geen sprake van ongeoorloofd schoolverzuim. LPA heeft geen rol. Overleggen kan altijd.</p>
Schorsing (max. 5 schooldagen)	<p>Wettelijk: een schorsing duurt 1 tot maximaal 5 schooldagen. School blijft gedurende de schorsing verantwoordelijk voor scholing aan de leerling. Ouders kunnen bezwaar indienen. School informeert bij langer dan 1 dag de schoolinspectie.</p> <p>Preventief: school informeert het samenwerkingsverband PO en SMW'er. School organiseert een MDO waar samen met ouders, het samenwerkingsverband PO (en evt. de SMW'er en andere deskundigen) vastgesteld wordt wat de ondersteuningsbehoeftes zijn en eventuele hulpvragen. Vervolgens wordt een plan van aanpak gemaakt.</p>	<p>LPA heeft geen rol, er is sprake van een tuchtmaatregel (= geoorloofd schoolverzuim). De wettelijke controle op procedures en uitvoering ligt bij de onderwijsinspectie.</p> <p>Op uitnodiging van de school en met toestemming van de ouders kan de LPA zonodig ook aansluiten bij het MDO om te voorkomen dat een geschorste leerling thuiszitter wordt.</p>
Besluit tot verwijdering	<p>Wettelijk: direct melden bij de Onderwijsinspectie en de LPA. School mag een leerling pas echt verwijderen als zij een andere school bereid heeft gevonden om de leerling toe te laten. Hierover moet constructief overleg gevoerd worden met ouders. Het Samenwerkingsverband PO is hierbij betrokken.</p> <p>De leerling blijft gedurende deze periode de school (zo normaal mogelijk) bezoeken evt. met extra ondersteuning van het samenwerkingsverband, totdat de leerling start op een nieuwe school.</p>	<p>De wettelijke controle op procedures en uitvoering ligt bij de onderwijsinspectie.</p> <p>De LPA kijkt mee of de Wet passend onderwijs nageleefd wordt en of ouders voldoende meewerken zodat leerlingen niet nodig thuis komen te zitten.</p> <p>Wanneer er onvoldoende voortgang is of als de visie van school en ouders afwijkt, wordt een onderwijsconsulent ingeschakeld.</p>
Vrijstelling schoolbezoek (verlof vanwege andere gewichtige omstandigheden).	<p>Wettelijk: ouders kunnen een verzoek om verlof voor een huwelijk, overlijden, jubileum etc. indienen bij de schooldirectie via het aanvraagformulier. Er volgt schriftelijke toestemming of afwijzing met motivatie. School moet ouder(s) wijzen op de mogelijkheden van bezwaar en beroep.</p> <p>Let op: de directeur is slechts bevoegd om een besluit te nemen t/m 10 dagen per schooljaar (verspreid of aaneengesloten).</p>	<p>Dij verlofaanvragen van meer dan 10 schooldagen per schooljaar dienen ouders hun verzoek in bij de schooldirecteur. Hij/zij stuurt deze door naar LPA, die een besluit neemt.</p> <p>Let op! De gronden voor het verlof dienen altijd buiten de wil of invloedssfeer van ouders en/of jongere te liggen.</p>
Vrijstelling vanwege extra vakantieverlof	<p>Wettelijk: oude(s) dient middels het aanvraagformulier een verzoek in bij de directeur. Er volgt een schriftelijke toestemming of afwijzing met motivatie. School moet ouders wijzen op de mogelijkheden van bezwaar en beroep.</p> <p>Het verlof mag nooit in de eerste 2 weken van het nieuwe schooljaar verleend worden en is max. 10 aaneengesloten schooldagen per schooljaar.</p>	<p>Extra vakantieverlof is alleen mogelijk wanneer ouders vanwege de aard van hun beroep niet twee weken aaneengesloten met hun kinderen vakantie kunnen vieren tijdens één van de schoolvakanties. Er moet aangetoond worden dat het tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden (ouders dienen bewijsstukken aan te leveren). De LPA geeft desgevraagd advies.</p>
Vrijstelling schoolbezoek vijfjarigen.	<p>Wettelijk: om overbelasting te voorkomen bij vijfjarigen kunnen ouders hun kind max. vijf uur per week thuishouden (ouders delen dit mee aan schooldirecteur). Daarnaast kan de schooldirectie indien nodig nog eens vijf</p>	<p>De LPA geeft desgevraagd advies aan de directeur.</p>

Bijlage 3: protocol Schorsing en verwijdering

Schorsing en Verwijdering

Inleiding

Een veilige omgeving is voor de ontwikkeling van kinderen van essentieel belang. Om deze veilige omgeving te realiseren is het pedagogisch klimaat binnen de groep en de school het uitgangspunt. Dit heeft binnen alle scholen van Groeisaam de aandacht. Elke school heeft een eigen visie en werkwijze waarbinnen de veilige omgeving wordt gerealiseerd. De scholen hanteren een bepaalde methodiek gericht op de sociaal emotionele ontwikkeling, hebben hun eigen anti-pestprotocol en hanteren eigen school- en gedragsregels. Dit is opgenomen in het schoolveiligheidsplan van de school.

Het kan echter voorkomen dat een leerling zich niet houdt of kan houden aan de afgesproken regels. De sancties die hiervoor gelden zijn binnen de school afgesproken. Als deze sancties onvoldoende werken zal de school verdere maatregelen nemen. In dit protocol staan de stappen die gezet dienen te worden indien wordt overgegaan tot schorsing of verwijdering.

De gronden voor schorsen en verwijderen en de te volgen stappen zijn hieronder uitgewerkt.

Opvoedkundige en ordemaatregelen

Wangedrag heeft verschillende verschijningsvormen: verbaal (schelden, bedreigen), non-verbaal (slaan, schoppen), handelingen (stelen, meenemen wapens) of sociale media (bedreigen, zwartmaken). Wanneer een leerling de gedragsregels overtreedt die binnen een school gelden, dan kan hierop worden gereageerd met een opvoedkundige maatregel of een ordemaatregel. Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen, die kunnen worden uitgevoerd door een leraar, zoals het geven van een time-out, het aanspreken van een leerling na de les of het geven van strafwerk.

Ordemaatregelen, zoals schorsing en verwijdering, raken de rechtspositie van leerlingen en worden door het bestuur opgelegd.

Schorsing

Wanneer besloten wordt om een leerling vanwege wangedrag te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd. Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO. In dit artikel is bepaald dat met opgave van redenen een leerling voor *ten minste één dag en ten hoogste één week* geschorst kan worden.

De stappen die dienen te worden gezet zijn als volgt:

1. De maatregelen die eerder zijn genomen (zoals bijvoorbeeld een time-out binnen de school) hebben geen effect. De directeur overlegt met leraar, IB'er en bestuurder.
2. Er vindt een gesprek plaats tussen directie en ouders. Andere betrokkenen (leraar, IB'er) kunnen aansluiten indien wenselijk. Hierin wordt nader ingegaan op het grensoverschrijdende gedrag van de leerling. De mogelijkheid van schorsen wordt benoemd. Ook wordt benoemd onder welke omstandigheden de leerling geschorst zou kunnen worden. De ouders worden tevens op de hoogte gesteld van de klachtenregeling. Indien de omstandigheden ertoe leiden dat een schorsing per direct moet ingaan, worden de ouders direct na het besluit gehoord.

3. De leerling wordt geschorst. De ouders worden telefonisch op de hoogte gesteld. Wanneer de situatie tijdens schooltijd plaatsvindt, op grond waarvan de schorsing plaatsvindt, dan moeten de ouders de leerling ophalen.
4. Er wordt een schriftelijk schorsingsbesluit opgesteld. De directeur van de school is door het bestuur gemandateerd om dit schorsingsbesluit op te stellen en te ondertekenen. Hierin zijn de redenen van de schorsing opgenomen. Dit schorsingsbesluit wordt verstuurd aan de ouders.
In dit schorsingsbesluit moet staan dat als de ouders het niet eens zijn met dit besluit, zij een bezwaarschrift kunnen indienen (openbare scholen) dan wel dit besluit kunnen aanvechten bij de rechter. De schorsing moet worden gemeld bij de onderwijsinspectie via het eigen inspectiedossier van de school <https://isd.owinsp.nl>. Onder meldingen 'schorsingen en verwijderingen' staat een formulier dat moet worden ingevuld. Hierin moeten onder andere de redenen van de schorsing worden aangeklikt. Tevens moet het doel van de schorsing worden benoemd en is er ruimte voor toelichting.
5. De schorsingsdagen worden gebruikt om te overleggen over het vervolgtraject.
6. De directeur informeert de leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband over de problemen, zodat zij betrokken kunnen worden bij de aanpak.
7. De school zorgt ervoor dat de leerling geen achterstand oploopt en zorgt voor lesmateriaal.

Gronden van verwijdering

Er bestaan voor de scholen van Groeisaam drie gronden om een leerling te verwijderen:

1. *De ondersteuningsbehoefte*
 - De school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen. Er is sprake van een duidelijke stagnatie in de ontwikkeling en/of het belang van het kind wordt geschaad bij langer verblijf op school.
 - Een kind doet zo'n groot beroep op de mogelijkheden van een school en/of de individuele leraar dat daarmee de onderwijsbehoeften van andere kinderen in gevaar komen.
2. *Wangedrag*
 - De gedragsproblemen van een kind zijn dermate ernstig, dat hetzij de veiligheid van het betreffende kind, hetzij de veiligheid van anderen in gevaar wordt gebracht.
 - Er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders. Bij de beoordeling of er sprake is van ernstig wangedrag zijn de gedragsregels op school en de gedragscode van Groeisaam leidend.
3. *Grondslag*
Het gedrag van de leerling of de ouders is in strijd met de grondslag van de school (geldt alleen voor bijzonder onderwijs).

Toelichting bij 1

Het is belangrijk dat bij dit besluit het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs is betrokken (Ondersteuningsplatform Tussen de Rivieren). Dit gebeurt ook altijd in de fase die vooraf gaat aan een besluit tot verwijdering; bv. door raadpleging experts, observaties, consultatie en overleg en/of uitvoering van arrangementen. Ook de stem van de ouders dient voldoende gehoord te zijn. Wanneer de school dan nog steeds niet de passende ondersteuning kan bieden geldt de volgende onderzoeksplicht waarin deze vragen zijn beantwoord:

- Wat is de onderwijsbeperking van het kind?
- Wat is de beschikbare formatie en expertise van leraren?
- Wat zijn de mogelijkheden om alle leerlingen vereiste hulp te geven?
- Welke beschikbare externe hulp is er?
- Wat geeft het ondersteuningsplan van de school aan?

Verwijdering

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO. Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Het besluit tot verwijdering wordt genomen door de bestuurder van Groeisaam. Het is niet noodzakelijk dat aan de verwijdering een schorsing vooraf gaat, het kan uiteraard wel.

1. De directeur vraagt alvorens tot verwijdering te besluiten de mening van leraar, team, de bestuurder van Groeisaam en het Ondersteuningsplatform. Bemiddeling is mogelijk door een trajectbegeleider van het Ondersteuningsplatform, maar ook door onafhankelijke onderwijsconsulenten. Ook ouders kunnen een onderwijsconsulent inschakelen.
2. Indien er geen aanleiding is om te proberen de situatie op een andere manier op te lossen, wordt besloten tot het *voornemen tot verwijdering*. Het is aan te bevelen om het onderwijskundig rapport (OPP) over de leerling opgesteld te hebben.
3. De directeur nodigt de ouders schriftelijk uit voor een gesprek over het voornemen tot verwijdering. Ouders en school hebben elkaar in de voorgaande periode regelmatig gesproken. In dit gesprek horen de ouders dat de school niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken. Redenen en doel van het gesprek worden uitgelegd, alsmede de verdere procedure en de mogelijkheid van bezwaar. Er wordt een verslag van dit gesprek gemaakt.
4. Indien het gesprek geen reden vormt om van dit voornemen af te zien, dan deelt de directeur dit schriftelijk en onderbouwd mee en voeg het gespreksverslag toe.
5. De directeur brengt leerplicht en Onderwijsinspectie op de hoogte.
6. De bestuurder verstuurt het verwijderingsbesluit. In het verwijderingsbesluit staat:
 - datum van verwijdering;
 - motieven van verwijdering (er wordt hierin een afweging gemaakt tussen het belang van de school en het belang van de leerling);
 - welke school bereid is om de leerling toe te laten;
 - bezwaarclausule.
7. De leerling heeft geen toegang tot de school. Let op (uit de wet WPO): *Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een basisschool, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een instelling, een school voor voortgezet onderwijs, bereid is de leerling toe te laten*. Dit betekent dat de school, als deze het voornemen heeft om een leerling te plaatsen op het S(B)O, een toelaatbaarheidsverklaring moet hebben aangevraagd, dan wel dat er een akkoord moet zijn over een tijdelijke plaatsing (observatie- of crisisplaatsing).
8. De ouders kunnen bezwaar maken binnen zes weken bij:
 - het bestuur (binnen vier weken dient het bestuur te reageren);
 - na afwijzing van bestuur bij de bestuursrechter (openbare school) of de civiele rechter (bijzondere school);
 - Geschillencommissie Passend Onderwijs (deze brengt binnen tien weken een niet-bindend advies uit);
 - College Rechten van de Mens (laatste optie; niet bindend).

Zorgplicht

De school blijft tot het moment waarop het kind op een nieuwe school is ingeschreven verantwoordelijk voor het geven van onderwijs.

Bijlage 4: Uitleg vrijstelling geregeld schoolbezoek.

Vrijstelling van schoolbezoek

Afkomstig uit de Methodische aanpak schoolverzuim (MAS)

De Leerplichtwet kent gronden voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek op grond van **artikel 11 Lpw 1969**, indien:

- a) de school onderscheidenlijk de instelling is gesloten of het onderwijs is geschorst (bijv. vakanties)
- b) bij of op grond van algemeen verbindende voorschriften is het bezoeken van de school onderscheidenlijk de instelling verboden (bijv. bij calamiteiten);
- c) de jongere is bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school onderscheidenlijk de instelling ontzegd (bijv. schorsing);
- d) de jongere is wegens ziekte verhinderd de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- e) de jongere is wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging verhinderd de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- f) de jongere kan vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde personen (degene die het gezag over de jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast) slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie gaan;
- g) de jongere is door andere gewichtige omstandigheden verhinderd de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.

Vrijstelling vanwege ziekte

Op grond van artikel 11 d Lpw 1969 is een kind dat ziek is, vrijgesteld van schoolbezoek.

In Nederland heb je het recht om ziek te zijn. De wetgever heeft daar in de leerplichtwet rekening mee gehouden. Controle of een kind daadwerkelijk ziek is, is dan ook niet nodig en is niet de taak van de school of de leerplichtambtenaar. Een mededeling is voldoende (artikel 12 Lpw 1969: een bericht binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering).

Doet de leerplichtige of zijn ouder dat niet, dan verschuift de bewijslast: degene die zich beroept op de verhindering moet dan bewijzen dat hij door ziekte verhinderd was deel te nemen aan het onderwijs. De school heeft echter een zorgplicht die ook geldt voor zieke leerlingen. Daarom is het zaak dat de school zich hierin actief opstelt.

Bij ziekteverzuim kan de schoolgang en daarmee het onderwijs in gevaar komen. Het is van belang ziekteverzuim gezamenlijk aan te pakken. Bij de aanpak van ziekteverzuim is een rol weggelegd voor de jeugdarts, de school en leerplichtambtenaar.

De school is de eerste die in gesprek gaat met leerling/ouders over het ziekteverzuim. Daarna komt indien nodig de jeugdarts in beeld. Als leerling/ouders niet willen meewerken aan het inwinnen van advies bij de jeugdarts, het advies van de jeugdarts niet willen opvolgen of als een advies van de jeugdarts niet leidt tot stoppen van het verzuim dan kan de school de jongere en zijn ouders opdracht geven duidelijkheid te verschaffen in de oorzaken van het ziekteverzuim (de omkering van de bewijslast ex art 12 Lpw 69).

Weigert een jongere of zijn ouders de medewerking en houdt het verzuim niet op, dan weet de school dat een melding van ongeoorloofd verzuim op zijn plaats is.

Vrijstelling vanwege plichten in verband met godsdienst of levensovertuiging

Op grond van artikel 11e Lpw is in bepaalde gevallen vrijstelling van schoolbezoek vanwege godsdienst of levensovertuiging mogelijk.

In artikel 6 van de Grondwet wordt gesteld dat eenieder recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. In de Leerplichtwet heeft dit grondrecht zijn vertaling gekregen in artikel 11 aanhef sub e in verband met artikel 13 en 13b. Het grondrecht heeft de vorm van een beroep op vrijstelling van de verplichting op grond van de Leerplichtwet. De vrijstelling is bedoeld om plichten voortvloeiend uit religie of levensovertuiging te kunnen vervullen. De vrijstelling geldt voor één dag, namelijk de dag waarop de plicht vervuld moet worden.

Indien er vanuit de religie of levensovertuiging een bandbreedte bestaat van meerdere dagen waarbinnen de plicht vervuld kan worden, dan dient dit zo mogelijk op een niet-schooldag gedaan te worden.

Daarbij is een reisdag voorafgaand of na het vervullen van de plicht in het buitenland geen geldige reden voor een beroep op vrijstelling in verband met gewichtige omstandigheden. De verplichting kan in beginsel immers ook in Nederland worden uitgevoerd.

Een beroep op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging kan slechts worden gedaan indien daarvan uiterlijk twee dagen vóór de verhindering aan het hoofd kennis is gegeven.

De onderwijswetgeving biedt aan scholen ruimte om alle leerlingen klassikaal vrij te geven, of op de betreffende dag bijv. een studiedag in te lassen. Zo'n besluit geldt dan voor alle leerlingen van de school en dus niet alleen voor de groep leerlingen die een religieuze plicht vervult.

In geval van bijzondere omstandigheden biedt artikel 8 van de Regeling vaststelling schoolvakanties de mogelijkheid aan scholen om bij de minister een verzoek in te dienen om te mogen afwijken van de data van centraal vastgestelde vakanties.

Religieuze feestdagen

Volgens de leerplichtwet dient een vrijstelling van geregeld schoolbezoek op religieuze gronden, beschouwd te worden als een kennisgeving van de ouder(s)/verzorger(s) aan de directeur van de school. Er is dus geen sprake van het al of niet verlenen van verlof door de directeur of leerplichtambtenaar, een kennisgeving (in de vorm van bijv. een mededeling) volstaat.

Voorbeelden van religieuze verplichtingen zijn:

Chinees Nieuwjaar; Offerfeest; Suikerfeest; Holifeest; Diwalifeest; Krishna Janamashtmi; Navratri (alleen de laatste dag); Maha Shivratri; Biddag voor gewas en arbeid; Dankdag voor gewas en arbeid; Aswoensdag; Paasfeest (Pesach); Wekenfeest (Sjawoe'ot); Joods Nieuwjaar (Rosh Hasjana); Grote verzoendag (Jom Kipoer); Loofhuttenfeest (Soekot) Slotfeest (Sjemini Atseret); Vreugde der Wet (Simchat Tora)

Carnaval is géén religieuze verplichting.

De exacte data van de Islamitische verplichtingen zijn pas kort voor de viering bekend en verschillen per land, dit in verband met de stand van de maan.

Vakantie buiten de schoolvakanties om wegens beroep ouder(s)

Op grond van artikel 11f Lpw is om buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan vanwege het specifieke beroep van één van de ouders, éénmaal per schooljaar vrijstelling van geregeld schoolbezoek mogelijk voor ten hoogste tien dagen aaneengesloten per schooljaar. Er kan dus slechts één keer per schooljaar een beroep op deze vrijstellingsmogelijkheid worden gedaan. Dit betekent dat bij twee verzoeken van bijvoorbeeld één week één van de verzoeken dient te worden afgewezen. Dit verlof kan geen betrekking hebben op de eerste twee lesweken van het jaar.

Bij het begrip 'specifieke aard van het beroep' bedoeld in artikel 11, onderdeel f, van de Leerplichtwet dient voornamelijk te worden gedacht aan seizoensgebonden werkzaamheden, resp. werkzaamheden in bedrijfstakken die een piekdrukte kennen, waardoor het voor het gezin feitelijk onmogelijk is om in die periode een vakantie op te nemen. Het moet redelijkerwijs te voorzien zijn (en/of worden aangetoond) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakanties een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende.

Er kan geen extra vakantieverlof toegekend worden vanwege organisatorische en/of roostertechnische problemen, zoals personele uitval, onderbezetting, werkplanning, krappe personele bezetting etc.

Belangrijk: als ouders zich erop beroepen dat zij vanwege de specifieke aard van hun beroep in géén van de schoolvakanties twee weken achtereen vakantie kunnen vieren, omdat zij dan het grootste deel van hun jaarinkomen mislopen, dienen zij daar bewijsstukken voor de overleggen, zoals een accountantsverklaring. Uit deze verklaring moet blijken wat de aard van het beroep is, wat het zo specifiek maakt dat niet iemand anders de zaak kan waarnemen en waarom dat voor alle schoolvakanties geldt. En natuurlijk moet hieruit duidelijk worden dat er sprake is van onoverkomelijke bedrijfseconomische risico's als ouder(s) in één van de schoolvakanties vakantie vieren.

Indien er twijfels bestaan over de accountantsverklaring, kan de schooldirecteur ouders of de accountant daar op aanspreken. Alle accountants staan onder toezicht van het AFM en moeten dus juist handelen. Doen zij dat niet dan kan er een melding worden gedaan bij het AFM. Zij kunnen dan een onderzoek instellen wat gevolgen kan hebben voor de accountant.

De schooldirecteur is beslissingsbevoegd en niet de leerplichtambtenaar. Uiteraard dient de directeur zich bij zijn/haar besluit te houden aan de wet- en regelgeving. School kan eventueel advies inwinnen bij de leerplichtambtenaar.

Andere gewichtige omstandigheden

Op grond van artikel 11, onderdeel g, en artikel 14 van de Leerplichtwet zijn in bepaalde situaties bijzondere vormen van verlof toegestaan. Het gaat hier om zogenaamde 'andere gewichtige omstandigheden'.

Dit zijn omstandigheden die niet eerder in de limitatieve opsomming van artikel 11 van de Leerplichtwet zijn genoemd die veelal 'buiten de wil of invloedssfeer' van de ouders of leerling zijn gelegen. Deze vangnetbepaling verwijst naar uitzonderlijke persoonlijke omstandigheden waarvoor de jongere extra verlof nodig heeft, zodat hiermee een kennelijk onredelijke situatie voorkomen kan worden. Het hoofd van de school of instelling kan verlof verlenen voor afwezigheid als gevolg van een dergelijke andere gewichtige omstandigheid voor de duur van maximaal 10 dagen per schooljaar (aaneengesloten of verspreid over het schooljaar). Bij meer dan 10 dagen per schooljaar beslist de leerplichtambtenaar.

Voorbeeld: als ouders in één schooljaar al acht dagen verlof wegens andere gewichtige omstandigheden toegekend hebben gekregen en zij doen een aanvraag voor drie dagen verlof vanwege andere gewichtige omstandigheden, dan komt het totaal op 11 dagen en dient de behandeling ervan in handen van de leerplichtambtenaar te worden gelegd.

In de hierna te noemen gevallen kan verlof worden verleend:

- voor verhuizing: maximaal 1 schooldag;
- voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen, voor zover dit niet buiten de uren kan geschieden: maximaal 10 dagen;

- voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: in Nederland maximaal 2 schooldagen indien er ver gereisd moet worden, anders maximaal 1 dag, in het buitenland maximaal 5 schooldagen.
Soort bewijs: trouwkaart (*indien twijfelachtig kopie trouwakte*);
- bij ernstige levensbedreigende ziekte zonder uitzicht op herstel van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: maximaal 10 dagen.
Soort bewijs: doktersverklaring waar ernstige ziekte uit blijkt;
- bij overlijden van bloed- of aanverwant:
 - In de 1e graad maximaal 5 schooldagen;
 - In de 2e graad maximaal 2 schooldagen;
 - In de 3e en de 4e graad maximaal 1 schooldag;
 - In het buitenland: 1e t/m 4e graad maximaal 5 schooldagen.
Soort bewijs: rouwkaart (indien twijfelachtig akte van overlijden);
- bij 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum en het 12 ½-, 25-, 40, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van ouder(s)/verzorger(s) of grootouders: maximaal 1 schooldag;
- Voor andere gewichtige omstandigheden die niet hierboven vernoemd worden. Naar het oordeel van het hoofd van de school/instelling (< 10 dagen) of de leerplichtambtenaar (> 10 dagen).

Bij verlofaanvragen bij andere gewichtige omstandigheden geldt het volgende:

- Verlofaanvragen dienen schriftelijk en binnen een redelijke termijn bij het hoofd van de school/instelling te worden ingediend. Indien de aanvraag niet binnen een redelijke termijn is ingediend, moet door de aanvrager worden beargumenteerd waarom dit niet is gebeurd;
- Er kunnen voorwaarden gesteld worden aan het toekennen van verlof, bijvoorbeeld het achteraf tonen van bepaalde bescheiden;
- De toestemming of afwijzing moet schriftelijk worden vastgelegd en in geval van afwijzing goed worden gemotiveerd door het hoofd van de school/instelling. (Nb; ouders hebben de mogelijkheid om schriftelijk bezwaar in te dienen bij de directeur van de school.);
- Verlof moet altijd zo kort mogelijk worden gehouden;
- Alle aanvragen dienen, voor zover in redelijkerwijze mogelijk, te worden vergezeld van bewijsmiddelen;
- Verlof vanwege gewichtige omstandigheden kan ook worden toegekend in de eerste twee weken na de zomervakantie, hier moet echter terughoudend mee worden omgegaan.

Wanneer wordt er in ieder geval geen extra verlof gegeven:

In de volgende gevallen wordt in ieder geval geen extra vakantieverlof of verlof vanwege andere gewichtige omstandigheden gegeven:

- Familiebezoek in het buitenland;
- Goedkope tickets in het laagseizoen;
- Omdat tickets al gekocht zijn of omdat er geen tickets meer zijn in de vakantieperiode;
- Vakantiespreiding;
- Verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- Eerder vertrek of latere terugkomst in verband met verkeersdrukte;
- Samen reizen/in konvooi rijden door bijvoorbeeld de Balkan;
- Kroonjaren;
- Sabbatical;
- Wereldreis/verre reis.

Wereldreizen

Aanvragen voor langdurig verlof in verband met een wereldreis of sabbatical kunnen op grond van de Leerplichtwet en de Beleidsregel uitleg 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden' bedoeld in de Leerplichtwet 1969 niet worden toegekend.

In de rechtspraak is uitgemaakt dat er geen sprake is van "gewichtige redenen". In deze situaties dient dus proces-verbaal opgemaakt te worden en zal het Openbaar Ministerie vervolgen.

Indien ouders voor langere tijd in het buitenland verblijven, kunnen zij de leerling wel uitschrijven bij school en inschrijven bij een school in het buitenland (niet zijnde een Wereldschool). Zij zijn dan niet in overtreding als ouders met succes een beroep op vrijstelling (schoolbezoek in het buitenland) hebben gedaan bij leerplicht. Er dient daarbij een verklaring van het hoofd van de betreffende school in het buitenland overgelegd te worden dat de leerling is ingeschreven en de school in het buitenland daadwerkelijk bezoekt.

Bijlage 5

Aanvraagformulier extra vakantieverlof of / Verlof gewichtige omstandigheden.

AANVRAAG SCHOOLVERLOF (INGEVOLGE LEERPLICHTWET)

Ondergetekende ouder/verzorger

Naam en voorletter:.....

Adres :.....

Telefoonnummer :.....

E-mailadres :.....

Doet hierbij een aanvraag voor (s.v.p.aankruisen wat van toepassing is):

- Extra vakantieverlof vanwege de specifieke aard van het beroep van (één van) de ouders.**

(maximaal één keer per schooljaar voor maximaal tien aaneengesloten schooldagen).

U dient toe te lichten en met bewijsstukken, zoals een accountantsverklaring, te kunnen aantonen waarom u vanwege de specifieke aard van uw beroep in geen van de schoolvakanties vakantie kunt vieren. Daarbij dient u te kunnen aantonen u het grootste deel van uw jaarinkomsten misloopt als u in de reguliere schoolvakanties vrij neemt. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakanties een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende.

De schooldirecteur is beslissingsbevoegd; de leerplichtambtenaar gaat hier niet over.

Een aanvraag voor extra vakantieverlof dient minimaal acht weken voorafgaande aan de voorgenomen vakantieperiode bij de schooldirectie te worden ingediend.

- Verlof vanwege andere gewichtige omstandigheden** (met uitsluiting van vakantieverlof).

Het gaat hier om omstandigheden buiten uw wil en waar u geen invloed op heeft, of op heeft gehad, ter beoordeling van de directeur (tot en met 10 dagen aaneengesloten of verspreid per schooljaar) of de leerplichtambtenaar (bij meer dan 10 dagen aaneengesloten of verspreid per schooljaar).

voor de hieronder genoemde leerling(en):

Naam: Geboortedatum: Naam leerkracht:

1.

2.

3.

Voor de volgende broers/zussen op andere scholen is ook verlof aangevraagd:

Naam: Geboortedatum: Naam leerkracht:

1.

2.

Het gevraagde verlof is voor (dag of periode):t/m.....

Totaal:dag(en).

Indien u verlof aanvraagt vanwege andere gewichtige omstandigen, s.v.p. één van de volgende mogelijkheden aankruisen:

- Bijwonen huwelijk van ouders/verzorger/familie (1e t/m 3e graads familieleden).
- Bijwonen begrafenis familie (1e t/m 4e graads familieleden).
- Bijwonen huwelijksjubileum of ambtsjubileum van grootouders of ouders (alleen voor de feestdag zelf).
- Verhuizing (maximaal 1 dag).
- Andere gewichtige omstandigheden, namelijk.....

Toelichting reden aanvraag extra vakantieverlof of verlof wegens andere gewichtige omstandigheden:

.....
.....
.....
.....

Handtekening ouder/verzorger:

datum:

.....

.....

U dient verlof ruim van tevoren aan te vragen (voor extra vakantieverlof geldt, dat de aanvraag minimaal acht weken voor de beoogde vakantie moet worden ingediend), zodat de directeur de tijd krijgt om te beoordelen of verlof toegekend wordt of afgewezen. U ontvangt van de directeur een schriftelijk besluit met motivatie.

BESLUIT OP UW AANVRAAG SCHOOLVERLOF (INGEVOLGE LEERPLICHTWET)

(in te vullen door school)

De directeur gaat:

Akkoord.

Niet akkoord.

Reden:

.....
.....
.....
.....

Handtekening directeur:

Datum:

.....

.....

Bent u het niet eens met dit besluit dan kunt u (schriftelijk) bezwaar indienen bij de schooldirecteur. U meldt daarbij waartegen u bezwaar maakt en waarom u het niet eens bent met dit besluit. De directeur neemt telefonisch contact met u op of nodigt u uit voor een gesprek zodat u uw bezwaar kunt toelichten. Vervolgens neemt de directeur een besluit over uw bezwaarschrift. Dit wordt schriftelijk aan u medegedeeld.

Bijlage 6: Aanpak ziekteverzuim op school PO

Aanpak ziekteverzuim op school (PO) Druten, West Maas en Waal en Beuningen

Nr.	Wat	Wanneer	Wie
1.	Signaleren ziekmelding Ziekmelding verwerken in verzuimadministratie.	Continu.	School
2.	Aandacht schenken aan ziekgemelde leerling en ouders <ul style="list-style-type: none"> Bij terugkeer na ziekte: aandacht voor leerling om te laten merken dat zijn/haar afwezigheid is opgevallen. Tijdens of na de ziekte: contact met leerling en ouders om betrokkenheid te tonen en te checken wat er aan de hand is. 	<ol style="list-style-type: none"> <u>Langdurig verzuim</u>: uiterlijk wanneer leerling 5 dagen aaneengesloten ziek is gemeld. <u>Frequent verzuim</u>: leerling > 3 keer ziekgemeld dit schooljaar. 	School
3.	Ziekteverzuimgesprek <ul style="list-style-type: none"> Persoonlijk gesprek met leerling/ ouder(s): op welke wijze kan het volgen van onderwijs hervat worden en zijn er eventueel andere problemen die om een oplossing vragen? Vastleggen van gemaakte afspraken in verzuimadministratie. Monitoren of afspraken nagekomen worden en verzuim stopt. <p>Ingang van het gesprek is altijd zorg en aandacht voor leerling.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <u>Bij overduidelijke signalen dat langdurig verzuim te verwachten is of andersoortige problematiek lijkt mee te spelen.</u> <u>Langdurig verzuim</u>: leerling is 7 aaneengesloten schooldagen ziekgemeld. <u>Frequent verzuim</u>: leerling is voor de 4^e keer in een periode van 12 weken ziekgemeld. <u>Recidive</u>: de leerling is al eerder in beeld geweest m.b.t. ziekteverzuim. 	School
<p>N.a.v. telefonisch contact (stap 2) en verzuimgesprek (stap 2) zijn 3 vervolgstappen mogelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> School en leerling/ouder(s) komen gezamenlijk tot oplossing en leggen gemaakte afspraken vast. Verwijzing naar jeugdarts → actie 4; Melding bureau leerplicht → actie 5. 			
4.	Verwijzing naar jeugdarts <ul style="list-style-type: none"> Desgewenst consultatie en afstemming met jeugdarts. Aanmelden leerling voor spreekuur jeugdarts middels formulier waar ruimte is voor het verstrekken van achtergrondinformatie over leerling en een uitdraai van de verzuimadm. 	<ol style="list-style-type: none"> Als het verzuimgesprek daartoe aanleiding geeft, bijv. bij: <ol style="list-style-type: none"> Vragen of zorgen rond ziekte/ klachten (ook wanneer leerling in behandeling is bij (para)medici); Vermoeden van achterliggende problematiek. Bij herhaald patroon ziekteverzuim. 	School en jeugdarts.
5.	Melding bij leerplichtambtenaar <ul style="list-style-type: none"> Desgewenst telefonische consultatie met de leerplichtambtenaar. Melding van ongeoorloofd verzuim middels een DUO-melding en een uitdraai van de verzuimadministratie. 	<ol style="list-style-type: none"> Bij duidelijke aanwijzing (na gesprek met ouders) dat verzuim ongeoorloofd is; Als leerling/ouder(s) zonder geldige reden geen gehoor geven aan uitnodiging voor oproep jeugdarts; Indien uit traject jeugdarts geen medische reden voor verzuim blijkt, maar het verzuim wel doorgaat; Wanneer ouder(s) en/of leerling de gemaakte afspraken (bijv. aangepast rooster) niet nakomt. 	School

6.	<p>Spreekuur jeugdarts met leerling/ouder(s)</p> <p>a. Oproep voor gesprek jeugdarts.</p> <p>b. Uitvoeren consult. Formulieren conclusie over belastbaarheid leerling in aanwezigheid van leerling/ouder(s).</p> <p>c. Inplannen vervolcontact indien nodig.</p> <p>d. Informeren en adviseren school n.a.v. contact door terugkoppeling conclusie.</p> <p>e. Monitoring door jeugdarts indien noodzakelijk.</p>		<p>Punt a: Planbureau JGZ GGD</p> <p>Overige stappen: Jeugdarts.</p>
7.	<p>Gesprek leerplichtambtenaar met leerling en/of ouder(s).</p> <p><i>N.B. de leerling is vanaf 12 jaar zelf ook verantwoordelijk.</i></p> <p>a. Uitnodigen ouder(s) en leerling vanaf 12 jaar.</p> <p>b. Voeren van gesprek met ouder(s)/leerling. Afspraken maken en in brief bevestigen.</p> <p>c. Terugkoppeling aan school.</p> <p>d. Monitoring of verzuim is gestopt.</p>		<p>Leerplicht-ambtenaar.</p>
8.	<p>Verzuimbegeleiding</p> <p>a. School koppelt ziekteverzuimgesprek en/of advies jeugdarts en/of leerplichtambtenaar terug naar juiste functionaris school (leerkracht, intern begeleider of schoolleiding).</p> <p>b. Terugkoppeling leerplichtambtenaar of jeugdarts wordt vastgelegd in leerlingdossier.</p> <p>c. Deze functionaris onderneemt benodigde vervolgactie (bijv. verzuimbegeleiding door mentor, bespreking in het zorgoverleg van de school of maandelijks overleg voorafgaand aan een dergelijk overleg).</p> <p>d. Bewaken navolging/effect gemaakte afspraken en evaluatie; nagaan bij leerling hoe het gaat en of problemen zijn opgelost.</p>		<p>School.</p>

Mogelijke uitkomsten na tussenkomst jeugdarts of leerplichtambtenaar:

- Leerling stopt met verzuim of werkt (samen met de ouder(s)) mee aan terugdringen ervan;
- Leerplichtambtenaar stelt verwijzing naar jeugdarts voor → dan volgt aanmelding jeugdarts door school (zie stap 4).
- Leerling blijft verzuimen → Dan volgt (integrale) bespreking in het bestaande extern zorg(advies)team op school. School brengt ouders op de hoogte van de bespreking in het extern zorg(advies)team. De jeugdarts en/of leerplichtambtenaar worden zo nodig ook uitgenodigd voor het extern zorg(advies)team. De schoolmaatschappelijk werker sluit standaard aan bij dit overleg. Samen wordt gekeken wat de vervolgstappen moeten zijn en wie met ouders communiceert. Vervolgens worden ouders geïnformeerd/geadviseerd.

Bewaken aanpak schoolziekteverzuim

- Jaarlijks wordt door school met de jeugdarts en de leerplichtambtenaar geëvalueerd of de werkwijze 'Aanpak ziekteverzuim op school' werkbaar is en opgevolgd wordt.
- Dit is een vast onderdeel van het jaargesprek van de GGD op school. De leerplichtambtenaar wordt dan voor dit onderdeel ook uitgenodigd.

